Ч. 192 (14.735). Львів, четвер 2. вересня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
" Банку Чеських Легіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Японський наступ.

Японці почали велику операцію, що має перешкодити концентрації китайських військ на захід від головного двірця і відтинка Кіянван. Артилерія, летунство і фльота збомбардували становища китайців, які відповіли герматнім і скорострільним вогнем. Японці намагаються заняти Чапей. На північ від Вусунку здобули японці місто Пеотан, положене над рікою Янтсе.

КИТАЙСЬКІ ВІЙСЬКА ЗОСЕРЕДЖУЮТЬСЯ ПІД ШАНГАЄМ.

В околицю Шанґаю приїхали китайські військові резерви з північного Китаю, також до Нанкіну прийшли великі військові транспорти, м. ін. 3 дивізії 1. китайського корпусу, еліта китайської армії. Разом є у Шанґаю 14 китайських дивізій; вони мабуть слабо випосажені в артилерію.

ЕПІДЕМІЯ ХОЛЕРИ.

У Шанґаю, на території французької концесії, 5 осіб захоріло на холеру; є це перший випадок холери від 4-ох років; занесли її китайські утікачі, що живуть у дуже лихих санітарних умовинах. Влада намагається зльокалізувати епідемію у британських військових частинах переводять протихолеричне щіплення.

Впливи совітського військового аташе в Нанкіні.

Як подає японська преса, в Нанкіні до щораз то більшого впливу доходить військовий аташе посольства СССР Репін; мабуть це він довів до заключення совітсько-китайського пакту неаґресії. Останніми часами він увесь час подорожував по Китаю, переговорюючи з поодинокими ґенералами. Репін робить сильний натиск на нанкінський уряд через деяких провідників Куомінтанґу, що ворожо ставляться до Японії.

ДОМАГАЮТЬСЯ РЕПРЕСІЙ ПРОТИ ЯПОНІЇ.

Конференція американських професійних спілок у Шікаґо ухвалила резолюцію в якій домагається господарського ембарґа проти Японії, доки вона не відкличе усіх своїх військ з Китаю.

ВИВОЗЯТЬ СРІБЛО З КИТАЮ.

До британської кольонії Гонконґ привезли з Кантону транспорт срібла вартости 100 міл. долярів; дальші транспорти в дорозі. 20 міл. належить до приватних осіб, решта до китайських фінансових установ.

СТАНОВИЩЕ СІЯМУ ДО ДАЛЕКОСХІДНОЇ ВІЙНИ.

Як подають зі Сінґапуру, Сіям рішений на невтральність супроти китайсько-японської війни. Сіямці заперечують, немов би Японія мала в їхній батьківщині політичні й господарські впливи.

Британські кораблі несподівано відплили на Середземне Море.

Британські воєнні кораблі „Гарді" й „Гіперіон" несподівано відплили минулої ночі з Ґібральтару на Середземне Море. Вечором моряцькі стежі ходили по всіх готелях, каварнях і т. п. та передавали морякам наказ негайно вернутись на кораблі. Причина відізду невідома.

НА ОБОХ БЕРЕГАХ ЙОРДАНУ НЕСПОКІЙНО.

Серед пустинних бедуїнів у Трансйорданії помітне оживлення, також у Палестині скріпився терористичний рух. Мабуть з цієї причини високий комісар Палестини перервав відпочинкову подорож і вернувся до Єрусалиму.

Становище Малої Антанти

ДО СПРАВИ ДОЗБРОЄННЯ МАДЯРЩИНИ.

Як подають зі Сінаї, мадярський посол у Букарешті переговорював з румунським міністром закорд. справ Антонеску, юґославянським премієром Стоядіновічем і чехословацьким міністром закордонних справ Крофтою. Будапештенський „Мадярорсаґ" твердить, що темою нарад було питання дозброєння Мадярщини.

Представники Малої Антанти допускають переговори у цій справі, але противляться політиці довершених фактів. Навпаки, Мадярщина не хоче узалежнювати своєї рівноправности від якихнебудь умовин.

НАРАДИ МАЛОЇ АНТАНТИ ПОКІНЧИЛИСЬ.

Вчора покінчились у румунській кліматичній місцевости Сіная наради Малої Антанти. Премієр Стоядіновіч і міністр Крофта вернулись минулої ночі домів.

Провокація еспанських комуністів у Франції.

В одній каварні у французькому надморському місті Біяріц гурт еспанських комуністів провокував інші особи, що там сиділи і навіть зневажливо висловлювався про Францію. Один із них підпалив французькі банкноти; поліція зрештувала його і ствердила, що це один паріжанин, Відаль. Населення з Біяріц обурене.

На еспанських фронтах.

Як подає „Радіо Еспанія", **на араґонському фронті** національні війська осягнули повний успіх у наступі на відтинку Бельчіте. На відтинку Сан Матео завзятий наступ червоних заломився з великими втратами. На фронті **Сантандеру** операції йдуть добре. Вчора національні частини без бою заняли пристань Сан Вісенте де ля Баркера.

Валенсійське міністерство військових справ повідомляє, що на фронті **Теруелю** червоні заняли узгіря Санта Барбара, ґору 123. та деякі дрібні місцевости; ворог потерпів поважні втрати, м. ін. згинув братанок ґен. Кеіпо де Ляно. На **араґонському** фронті червоні боронять Бельчіте. На інших відтинках нічого нового.

ЖЕРТВИ.

Від 28. липня 1936. р. до кінця липня ц. р. у Мадриді згинуло 294 особи і ранено коло 3.000 осіб.

Польський хаос.

Львів, 1. вересня 1937.

Коли чуємо від наших сусідів зідхання, що — мовляв — „ви, українці, тримаєтесь купи", — то це може в першій хвилині подобає на глум. А проте фактом є, що українська розпорошеність це ідилля в порівнанні з „декомпозицією" (дуже модне слово) по польській стороні. З цього можна вже собі уявити, як виглядають нинішні польські суспільно-політичні відносини.

Виглядають вони так, що найкращі специ від польських справ, навіть не зпоміж „меншин" чи закордонних чужинців, а зпоміж самих таки польських журналістів і політиків, щораз більше тратять орієнтацію — хто з ким, де і чому. Варшаву залила в останніх місяцях така повінь преріжних періодиків, органів преріжних партій, груп, течій, клік і котерій, що визнатись у тому лябіринті справді штука. Крім того у щоденній пресі (головно серед 10-грошівок) безупинні зміни та „еволюції". Орієнтуватись найкраще по особах редакторів. Але ба! Хто хотів би до осіб польських політиків і публіцистів прикладати мірку їхнього світогляду зперед — скажім — двох чи трьох літ, той наразився би на страшну компромітацію. Стара латинська пословиця, що „міняються часи і ми змінюємось із ними", остільки правильна, що нинішній польський день не подібний до вчорашнього...

Нічого заглиблюватись у сутні джерела того хаосу, дарма, що прийдеться про них ще нераз і не два писати, як про вічно актуальну тему. Згадаємо тільки, що найбільш сутнім джерелом польського суспільно-політичного розбиття і розпорошення, що вже доводить до внутрішніх потрясень і криє у собі небезпеку потрясень далеко поважніших, це хибні засновки всього нинішнього державного устрою Польщі, всієї її системи, побудованої на тезі державно-національної однородности, уніфікації і централізму, до якої в останньому часі причеплено тезу тотальности, запозичену у чужинецьких взорів, що ніяк до державного польського взору не підходить. Брак свідомости у польських інтеліґентських верств та у широких польських масах, яку небезпеку криє в собі геополітичне положення Польщі; розбіжність між польською закордонною та внутрішньою політикою; брак зрозуміння для цілої низки найповажніших внутрішніх проблем Польщі, між ними у першій черзі для проблеми національної; врешті вічне керування себе почуваннями (яких причини сьогодні здебільша політично неактуальні) як вирішним чинником при вирішуванні найважніших справ, з усуванням на задній плян чинника розумового; з

одного боку вибуялий гін до гасел, що їм поклоняється політично примітивна вулиця, з другого боку легковаження собі прилюдної опінії там, де вона дійсно має правду, — це все наприхапцем схоплені, давно відомі, ноторичні причини нинішньої польської „декомпозиції", дарма, що більшість польських громадян ані не є свідома тих причин, ані їх може й не признає.

Більшість польських громадян, включно з політичною ріжнородною верхівкою та найвищими державними чинниками, все ще є в пошукуванні доріг, які довелиб до унормування, до якоїсь консолідації чи якоїсь кристалізації в польському суспільному житті. Сьогодні вже нема найменшого сумніву, що ті методи, конкретно: творення ОЗН, — не тільки не довели до комасації дрібних груп та злагіднення форм взаємної боротьби, тільки навпаки, підсилили процес атомізації та внесли до внутрішньо-громадянської польської боротьби елемент фанатизму, з такими проявами, як атентат на полк. Коца і останні виступи людовців. Хаос полягає на тім, що в усіх дотеперішніх більш-менше одноцілих польських політичних партіях повстав вахляр тенденцій і настроїв. І так у колишній санації (розуміємо під нею ББ без „четвертої бригади") були й раніш ріжні групи, праві і ліві, „полковники" і „направячи", але не було нпр. поділу на „інтегральних пілсудчиків" і тих, які — хоч і колишні члени 1-ої бригади легіонів — тепер буцім то викривлюють ідеольогію легіонів; в ендеції, хоч і були тертя між старими і молодими ендеками та хоч були перебіжчики (Шталь, Грабик і тов.), проте не було аж такої розтяжности, щоб одні клали на 100 прц. ставку на ОЗН, інші трималися старого демократичного принципу, інші знову підтримували давню фанатичну ненависть до режіму і його творця.

Треба признати, що в цій ситуації ще розмірно найбільш одностайно виглядає т. зв. фронт Морж (назва від місцевости у Швайцарії, де у віллі Падеревського мало прийти до порозуміння між ген. Сікорським, Корфантим і Вітосом), що складається з опозиційних груп: хадеції, НПР і людовців. Опозиційний характер того бльоку торкається не тільки питань внутрішньої політики (виборча ординація до сойму, справа самоуправи, амнестія для „берестейців" і ін.) але й закордонної політики: це рішуче франкофільська та русофільська орієнтація різко ворожа політиці мін. Бека. Так само розмірно одноціло виглядає сьогодні ППС, в якому слабшими стали совітофільські тенденції (наслідок московських процесів), а нахили до „фольксфронту" на лівому крилі так само маловартні у реальній дійсности, як нахили правиці ППС до порозуміння з ОЗН. Фактично найбільшому розпорошенню підляг санаційний табор, а „мода на ендеків", що запанувала в ОЗН, довела до такого небувалого досі явища, яким була на останньому легіоновому зїзді у Кракові повінь летючок, однднівок та спеціяльних чисел ріжних періодиків, редагованих чи виданих ріжними пілсудчиками — проти полк. Коца. Це будь-що-будь характеристичне явище, що як автора одної такої опозиційної летючки, що відзначалась особливо непарляментарними висловами, підозрівають — Анджея Морачевського, одного з найближчих співробітників Й. Пілсудського, післятравневого міністра та творця робітничо-професійного санаційного З. З. З.

Нема ніякого сумніву, що не консолідацію, а збільшений хаос викликала ставка ОЗН на ендецію, — на ендецію, як організацію і (ще більше) на ендецькі гасла, на ендецьку програму. Ставка на ту польську ендецію показалась для справи польської консолідації фатальною. Консолідаційним чинником не можна робити табору, який лучить політичний примітивізм з екслюзивізмом, нетолеранцією і нетерпимістю. Приймаючи щораз більше ендецькі тези й ендецьких людей — ОЗН мусить відштовхувати однаково польську націоналістичну молодь, як також усіх тих, які признають засади демократії, навіть трохи обмеженої у своїх правах і компетенціях, а проте демократії, яка не може погодитись з диктатурою адміністрації у справах законодавства, самоуправи, соймових виборів та взагалі усіх істнуючих проблем і конкретних справ. Надто грубе відштовхування ОЗН до дальшої злуки з правими елементами (пресова політика „Часу") спонукала шефа штабу ОЗН полк. Ковалевського навіть до застереження, що — мовляв — ОЗН гадає поширити свої рямці однаково „на право", як і „на ліво", — від ендеції до ППС: чи така оферта під адресою ППС найде відгук — можна сильно сумніватися особливо після останніх подій на терені польського села.

Ці останні події викликали нове загострення. Приглянемось їм ближче у завтрішніх увагах, зазначимо тільки тепер одно: так само, як консолідаційна акція польського громадянства висунула з часом, як базу консолідації фронт проти жидів (відразу) і проти українців (трохи пізніше), так само ці останні події знову викликали — протиукраїнські виступи! Колиб не було так сумно, булоб досить весело: виходить, що протиукраїнський коник може пригодитися при всяких можливих нагодах: на нього всіли і після комуністичних авантур у Львові, і після клопотів з монтажем ОЗН і тепер після насильницьких хлопських страйків! Але нам здається, що це страшенне короткозора і направду небезпечна гра — робити українців громозводом для всіх внутрішньо-польських турбот і гнівів. Можливо, що нерви польських діячів та достойників на ріжних відповідальних становищах прикро реагують на відносини внутрі польського громадянства і труднощі, з якими стрічається держава: але з того не виходить, щоб українські громадяни мовчки погоджувалися зі звичкою, що грозить перейти в політичну систему, — нервовість, викликану польськими причинами, виявляти на українському відтинку.

ік.

Сталін змінив історичні підручники.

Політика Сталіна щораз більше незрозуміла для західно-европейських політиків, стає щораз частіше предметом теоретичних статтей у пресі. У „Кур'єрі Віленьскім" з 29. серпня находимо передовицю п. з. „Тріюмф Іловайщини", де дуже влучно схарактеризований дух цієї політики у протилежности до дотеперішнього її напрямку.

Нема сумніву, — читаємо там — що націоналістична та імперіялістична Росія зможе колись звеличувати грузина Сталіна як обновника царської Росії. Ніякі генерали не знищили би так цілої діяльности Леніна, як робить це Сталін. Ніхто не зумів би з такою хитрістю та цинізмом як Сталін використати соціялізм для нової русифікації Росії. Маркс, Енгельс і Ленін у руках Сталіна перетворюються з революціонерів в імперіялістів. Совіти починають прибирати зовсім нову ідеольогічну форму. Першою ластівкою цієї зміни є зміна у школах „клясичного" підручника історії, яким захоплювався Ленін.

Коли марксист Покровський написав „Нарис історії Росії", Ленін подивляв його оригінальний підхід і радив перекласти його на всі мови світа. Підручник пішов до шкіл, а вже у 1932 р. Покровського проголосили фашистом. Кілька

ПРОФ. Д-Р ВОЛОДИМИР ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ.

Розкопи в Крилосі.*)

Щедрість І. Е. Митрополита Андрея, що випливає з глибокого пієтизму до памяток нашого історичного минулого, уможливила інтенсивні розсліди на терені старого княжого Галича. Розкопки почав два роки тому директор Музею Т-ва ім. Шевченка доц. д-р Ярослав Пастернак на замковім плято в Крилосі. Минулого року наткнувся він на старі фундаменти, положені на схід від нинішньої парохіяльної церкви Успення Богородиці, побудованої в перших початках XVI стол., а цього року, завдяки послідовним та енергійним розкопкам, відкрив глибоко в землі сховані фундаменти дійсно монументального церковного заложення. І так перед нашими очима зарисувалися цілком ясно зовнішні фундаментальні, на 2.15 м. грубі стіни, які замикали в собі могутній квадрат на 32.50×32.50 метрів широкий та глибокий, закінчений на сході пятьма півкруглими абсидами. Треба признати, що д-рові Я. Пастернакові пощастило впасти не тільки на слід старих фундаментів, положених на 2 і пів метра глибоко під землею, але, керуючися слушними топографічними здогадами, він пішов слідами мурів та зумів відкрити цілість будівлі. Уможливили це відкриття глибокі сонди, яких, видно, дотепер у тому місці ще ніхто не переводив.

*) Всі права застережені. Передрук дозволений тільки за поданням джерела.

Не тут місце основно застановлятися над значінням цих для історії княжої архітектури незвичайно важних розкопок, бо буде це обширною темою основної наукової публікації, яка розслідить фундаменти цієї нової архітектурної памятки і під оглядом археольогічним і під оглядом історично-мистецьким по закінченні розпочатих розкопок. Не можемо тут теж давати якихсь остаточних оцінок щодо значіння новознайденого монументу для історії архітектури княжої доби, бо зробимо це аж по доведенні дальших розкопок до кінця.

Можемо поділитися з нашими читачами тільки тими річевими вислідами, які розкопки дотепер виявили, застерігаючи собі повне право ревізії наших поглядів по завершенні розкопок при остаточній оцінці їх значіння з точки погляду історії мистецтва. Ті висновки, до яких управнює нас нинішній фактичний стан розкопок, які я мав нагоду оглядати при ближчих поясненнях д-ра Пастернака на місці в днях між 23.—25. серпня ц. р., дають уже нині відповідь на отсі незвичайні актуальні питання, звязані з історією архітектури княжого Галича: 1) на питання льокалізації соборної катедри Успення Богородиці в Галичі і разом з нею на питання льокалізації княжого города Галича, 2) на питання часу її повстання.

Уже актуальний стан розкопок уповажнює нас до твердження, що відкопана будівля є дійсно катедрою Успення Богородиці на княжім замку в Галичі, а крім цього це находить своє повне потвердження в топографічних даних та літописних вістках.

Фактичний нинішній стан розкопок вказує на монументальну церковну архітектуру. Церковне заложення, яке своїми вимірами перевищає вдвоє або втроє всі дотеперішні фундаменти галицьких церков, чи одиноку певно збережену церкву з княжої доби, себто церкву св. Пантелеймона (нині костел св. Станислава під Галичем), вказує на особливість того заложення. Такі особливі монументальні пропорції могли мати тільки катедральні, метрополитальні, зн. столичні заложення. Дальшим аргументом, що промовляє за катедральним храмом, є його пятинавовість (пятикорабельність), яка на фундаментах уже нині цілком ясно зарисовується паралельними до зовнішніх стін мурами. Мусимо відкликатись до анальогічних заложень. Такими пятинавовими заложеннями були: старе ядро Софійського собору в Києві, Софійського собору в Новгороді та в Полоцьку і катедральний храм у Мокві (Грузія). Прототипом цих пятинавових церков була т. з. нова церква (Неа), побудована цісарем Василієм Македонським у Константинополі. Цей останній прототип, що правда, не зберігся, але збереглася до неї зближена церква Константина Ліпса в Константинополі (т. зв. Фенарі Іза).

Отже пятинавовість нововідкритої церкви в Крилосі промовляє рішуче за тим, що була вона церквою катедральною та метрополитальною, церквою, яка під оглядом величини, монументальности та богатого простірного укладу не уступала в нічім згаданим катедральним церквам. Величиною пропорцій вона зближувалась найбільш до Софійських соборів в Києві та Новгороді.

(Далі буде.)

років пізніше піддали праці Покровського такій критиці, що старий будівничий марксівської держави мусів боронитися як контрреволюціонер.

Тепер маємо вже звістку, що спеціяльна урядова комісія затвердила новий історичний підручник проф. А. В. Шестакова для середніх шкіл. Цей підручник приймає в основі всі старі тези підручника з царської доби — проф. Іловайського. Все, що завоювала Росія силою та насильством знаходить у цих підручниках своє виправдання. У підручнику Шестакова представлена справа так, що за кожним разом, коли якісь грузинські або українські землі переходили під російський скиптр, то Росія визволювала поневолений нарід зпід чужого ярма.

Ясно, що як довго дослідники історії згадують про якусь справедливість і змагання до свободи то це перешкоджає керманичам держави, які хотілиб проявляти „сильну руку" супроти невдоволених. Сталін хоче проявити цю руку ще енергічніше, ніж його попередник і є мабуть тої гадки, що Ленін занадто довго сидів в... Европі.

Цікаве й те, що деякі російські імперіялісти на еміграції добачують у курсі Сталіна наворот до знехтованого російського патріотизму.

Польська преса про українські радієві авдиції.

В часі, коли польські україножерні часописи нападають на львівське радіо за тих кілька авдицій в українській мові, деякі польські часописи дивляться на ту справу річево і підкреслюють потребу та значіння українського слова в польському радіо.

Перед кількома днями польський консервативний „Час", обговорюючи большевицьку радієву пропаганду в статті „Пірати етеру", дуже льогічно обосновував потребу протиділання київській радієвій стації та домагався збільшення українських авдицій у Польщі. Найновіший „Пшегльонд Фільмови, Театральни і Радіови" хвалить у радієвих рецензіях українські авдиції, зазначуючи, що вони відзначаються річевістю уняття теми і приступною формою.

Врешті „Газета Польска" з 29. серпня ц. р. приносить велику статтю: „На довгій филі", присвячену майже в цілости справі українських авдицій. Обговоривши значіння і ролю львівського радія, автор статті зазначує, що не хоче починяти дискусії на тему національної політики, тільки обмежується до представлення й аналізи фактів з ділянки, в якій львівське радіо зустрічається у своїх програмах з непольськими національностями.

„Донедавна — пише „Газета Польска" — ці контакти були тільки випадкові, коли не рахувати авдицій в польській мові, що мали тематику українську. Час до часу трансмісія богослуження з церкви Волоської, проповідь Митрополита Шептицького, коляди й українські хори. Контакти польсько-українські у львівському радіо перейшли деяку еволюцію і від кількох місяців увійшли у форму зорганізованої співпраці. У львівському радіо працює тепер постійний референт українських програм, українець, у тижні є три авдиції в українській мові на теми господарські, культурні та суспільні, газетку для українців редагує референт варшавський".

Далі говорить автор, що відгомін цих авдицій є негативний тільки в „націоналізмах типу зоольогічного", але поза обмеженою сферою реакція по обох сторонах є скоріше річева і позитивна.

Автор статті вірить, що праця львівського радія дасть позитивні висліди, а запорукою цього є поворот організатора львівського радія, дир. Й. Петрі.

Чому українські спортовці не поїхали до Парижа
на міжнародню Студентську Олімпіяду?

Цього року вперше задумав Центральний Союз Українського Студентства вислати Спортову Репрезентацію на Міжнар. Студ. Ігрища. До Парижа мали їхати два легкоатлети та дружина копаного мяча. Остання зокрема визначалася дуже сильним складом, що давало запоруку повного успіху. Широка акція серед українського громадянства та її прихильний відгук серед нього, уможливлювали виїзд українських спортовців.

Вже зараз по зголошенні українців до участи в Ігрищах зустріли нашу репрезентацію труднощі. Організаційний Комітет Міжнар. Студ. Олімпіяди в Парижі запротестував категорично проти участи української спортової репрезентації в Олімпіяді. З уваги на те, що Олімпіяда — це імпреза, яку влаштовує Міжнародня Студентська Конфедерація (СІЕ), якої членом є ЦеСУС, таке становище Організаційного Комітету наскрізь безправне. І статут СІЕ і правильник Ігрищ дає можливість українцям брати участь в Олімпіяді.

Організаційний Комітет мотивував своє становище тим, що, мовляв, „поява української репрезентації може викликати небажану реакцію у французькій опінії і пресі". Мотиви, що їх подавав Організ. Комітет, наскрізь політичного характеру і протиукраїнські. Вони ясні, коли поглянемо на сьогоднішнє обличчя Франції та її закордонну політику. На міжнародньому студентському форумі від довшого часу офіціяльний провід французького студентства намагається всякими способами втягнути до Міжнародної Студентської Конфедерації представництво большевицького студентства, що натрапляє на спротив більшости членів Конфедерації. Останній крок Організ. Комітету йде по лінії тих намагань, старається недопустити до Олімпіяди українців як виразний протибольшевицький чинник.

Треба згадати, що щорічно українці беруть участь у ріжних Міжнародніх Студ. Конгресах; останньо взяли визначну участь у Міжнар. Студ. Виставі Мистецтва і Культури в Неаполі, а цього літа брали участь у Конгресі СІЕ в Парижі та в Конгресі Міжнар. Студ. Помочі у Ніцці і це ніколи не викликувало „небажаної реакції в опінії і пресі".

Справу на домагання ЦеСУС-а передано під рішення Екзекутивному Комітетові СІЕ. Екзекутивний Комітет, хоч спершу під впливом заходів людово-фронтових чинників у СІЕ станув на становище Орг. Комітету, як господаря Ігрищ, то опісля на своєму спеціяльному засіданні в Парижі рішив одноголосно допустити українців до Ігрищ. Цей факт приніс нам перемогу, але рівночасно змобілізував ворожі нам чинники, які, програвши на цьому форумі, пішли другим шляхом. Зголосив свій протест проти участи українців в Олімпіяді Міжнародній Футболевий Союз (ФІФА), до якого не належать українці і тим самим не можуть брати участи у міжнародніх змаганнях членів того Союзу. Останній момент, коли цей протест наспів до Організ. Комітету, як теж натиск урядових французьких чинників, як говорять, у наслідок демаршу амбасад двох заінтересованих в українській справі держав, не дав уже змоги ще раз занятись Екзекутивному Комітетові СІЕ нашою справою, яка остаточно залишилась невирішеною; але українська спортова репрезентація в таких умовинах участи в Олімпіяді взяти не могла.

Про дальший хід цієї справи, як теж про участь ЦеСУС-а в останніх Міжнародніх Студентських Конгресах подамо до відома українському громадянству в найближчих днях.

—o—

Закарпаття.

СВЯТКУВАННЯ 900-ЛІТТЯ ПРОГОЛОШЕННЯ ПРЕЧ. ДІВИ МАРІЇ ЦАРИЦЕЮ УКРАЇНИ-РУСИ.

З пробудженням національної свідомости українського народу на Закарпатті пробуджується також свідомість культурної єдности з цілою нацією, що між іншим проявляється і у святкуванні загально-національних свят, до тих належить у наголовку наведене свято. Це свято всього українського народу почали найперше святкувати на Закарпатті (вже у квітні ц. р.). Початок дало Товариство українських католицьких студентів „Борці Христа" в Ужгороді при щирій співпраці невтомного о. Христофора Миськова. Відтак святкували його дівочі школи й інтернат СС. Василіянок в Ужгороді, потім дуже величаво і при великім здвизі народу святкувала церква в Перечині, а 22. серпня в Невицькім заходом місцевого пароха і проф. учит. семинарії о. Дутки, при участи ОО. Василіян, Христофора Миськова і Саболя (знаний поет Зореслав), які посвятили гарний, великий, жовто-блакитний прапор та виголосили відповідні святочні промови. На святочній Службі Божій чудово співав хор „Просвіти" з Пречина.

По Службі Божій уставилося понад 1.000 учасників до походу через село під посвяченим прапором. У поході на переміну грала дута орхестра і співав хор „Просвіти" з Перечина, а також поодинокі ґрупи пластунів і (в гарних одягах з українськими вишивками) дівчат та хлопців з дооколичних читалень, що своїми мальовничими строями чудували своїх і чужих. Були також ґрупи хлопців у козацьких шараварах і шапках, які бадьорим походом відсвіжували думки про давнє і недавнє минуле. В святочних промовах навязувано до старих традицій і піднощено, що раз пробуджений нарід не дасть себе зрусифікувати та не допустить до того, щоб зрадники народу вводили чужу російську мову до шкіл для українських дітей.

Походові приглядалося коло 2.000 осіб, а вечором місцева читальня відіграла під голим небом на подвірі о. Дутки „Невольника" з дуже гарним успіхом. Лише зливний дощ не допустив до докінчення останньої дії.

Таке саме свято відбулося 28. серпня у знаному зі своєї національної свідомости Великому Бичкові, куди ще численніше зібрався цвіт молоді цілої Гуцульщини, хоча не бракувало тут і старих. Приїхали також гості з Ужгороду. На святочній Службі Божій співав хор „Нової Сцени", який закінчив свято вечором амат. виставою з великим моральним і матеріяльним успіхом (сотки людей мусіли відійти з браку місця). По Службі Божій відбувся також похід, який числом і мальовничістю значно перевищав інші. Гарна погода сприяла сильно святові. Гомін українських пісень нісся далеко поза Тису та нагадував сусідові, що може прийти колись відплата за знущання з 1919. р. Також по бистрих хвилях Тиси полинув гомін ген далеко на мадярську низину, щоб сказати і мадярам, що нарід Закарпаття ніколи не заміняє нинішнього положення за давню неволю.

Мак.

Археольоґічні розкопи в Золочівщині.

Пишуть нам:

На терені громади Ремезівці, пов. Золочів, переведено в половині серпня ц. р. пробні археольоґічні розкопи на полі біля хутора Черемховець, де за народньою традицією була оселя, що перестала істнувати підчас татарських нападів. На полі повсякчасно виорювали плугом черепя, кафлі, оправлені куснї камення і т. д. Пробні розкопи на ниві Васля Гіркого дали зараз першого дня багатий матеріял; відкрито долівку хати з пічю, глиняну посудину великої поемности і людський кістяк. Розкопи переводила представниця одної з польських установ і заповіла приїзд у майбутньому комісії, що переведе систематичні археольоґічні роботи.

Жіноцтво Дрогобиччини при праці.

ПОВІТОВЕ СВЯТО СЕКЦІЙ ГОСПОДИНЬ ПРИ „СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРІ".

День 29-го серпня ц. р. лишиться серед жінок-селянок дрогобицького повіту на довго спогадом. У цей день Філія „Сільського Господаря" в Дрогобичі улаштувала величаве свято „День Української Господині" і тут мали змогу жінки-селянки заманіфестувати свою охоту до праці в організації та свою здисциплінованість.

Хоч уже кілька днів погода була непевна і хоч деякі наші люди і навіть організації вели аґітацію проти свята, наші селянки доказали, що вони чуткі лише на добрі заклики. Вже в суботу 28-го почали сходитися жінки з дальших сіл (деякі мали 7—8 миль дороги!) і ставати на призначеній площі до ґенеральної проби масових вправ та злучених жіночих хорів. Не дивлячись на змучення по тяжкій дорозі та непевну погоду, настрій був радісний і бадьорий.

А в неділю 29-го вже з ранніх годин запанував у Дрогобичі живий рух. З усіх напрямів підїздили фіри, переповнені святочно убраними жінками та мужчинами. Близькі села йшли зорганізованими відділами з транспарентами попереду.

В год. 10. почалась торжественна Служба Божа в церкві св. Тройці. Взірцевий порядок у церкві, особливож прекрасний спів хору під диригентурою о. С. Сапруна, додавали Службі Божій, яку відправляв о. ігумен Бараник, Ч. С. В. В., сильного настрою. Гарна формою і змістом проповідь для жіноцтва о. Г. Канди та проголошення многоліття всьому зорганізованому жіноцтву, провідникам та всьому українському народові зробили теж сильне враження і створили відразу особливо святочний настрій. Молитви „Боже Великий, Єдиний", що її відіграла дута орхестра, вислухали всі на колінах.

В год. 12. почав упорядковуватись похід. На чолі йшли: представниця Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар" п-і д-р Ж. Кононенко, голова Філіяльної Секції Господинь п-і С. Когутова та інструкторка при Філії „С. Г." в Дрогобичі п-а Л. Гриник, що й була головним організатором свята, — всі три в добірних народніх строях. Далі гарна молода дівчина в народнім строю несла національний прапор, за нею йшли жінки — делеґатки сіл. Слідом за ними несли кооперативний прапор та йшли делеґати ріжних товариств, за ними дівчатка з Хліборобського Вишколу Молоді та жінки з таблицями своїх сіл (всіх 35) та два відділи „Просвіти" з передмістя Дрогобича. В поході взяло участь коло 3.000 жінок, що в найбільшому порядку чвірками перемашерували через місто під звуки дутої орхестри та передефілювали перед представницями і делеґатами. Закінчувало похід кілька фір з косарями та женцями, на самому кінці їхало бойківське весілля з власною музикою. Площа за яких 10—15 хвилин заповнилась учасниками та глядачами, яких було понад вісім тисяч.

Відкрила свято короткою промовою голова Філіяльної Секції Господинь п-і Когутова, підкреслюючи, що праця „Сільського Господаря" в Дрогобичі серед жіноцтва не довга, бо щойно рік, як Філія „С. Г." приступила до організації Секцій Господинь, але та праця дала вже багато доброго для сільських господинь. З черги промовляла представниця централі „С. Г." п. д-р Кононенко, яка привітала жінок в імені централі та заохочувала до дальшої праці. Передала вона також дрогобицькому жіноцтву і привіт від Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Далі йшли привіти устні та письменні представників ріжних орґанізацій та установ.

По привітах розпочалисьописом точки програми. Трудно було повірити, що численний хор, який складався з жінок ріжних сіл, мав лише одну спільну пробу. Відспівано пісні не лише з музичного боку дуже добре, але й із виразом та настроєм. Спільні вправи жінок, до яких стануло коло 350 осіб, робили дуже гарне враження своїм точним виконанням та барвистістю народніх строїв, які відріжнювали кожну Секцію Господинь. Шкода тільки, що замала площа не змогла вмістити всіх жінок, що зголосились до вправ і що таке село, як Східниця, мусіло уступити місце іншим. Гарно вивела Секція Господинь з Гаїв Вижніх гагілки і танки. А бойківське весілля, яке привезли з собою господині з села Орового, захопило глядачів своїми співами, танцями та мальовничістю убрань. Закінчено програму об жинками, що їх вивели жінки з Орового Горішнього, та складанням вінків на руки представниці централі.

По відспіванні національного гимну почали в найбільшім порядку розходитись учасниці та гості з площі. Треба відмітити, що весь час панував лад та взірцева дисципліна. Навіть коли почав крапати дощ, вправляючі жінки на приказ впорядчиці лишились на площі і вправляли далі.

З бадьорим настроєм та з охотою до дальшої праці розходилось жіноцтво по своїх селах. Почуття вдоволення і сили організації понесли вони з собою. Невідомо тільки, як почувала себе дрогобицька інтеліґенція, яка воліла приглядатися святові з вікон та бальконів і дрогобицького бруку, ніж приєднатись до струнких лав нашого свідомого сільського жіноцтва.

Так.

„Хвостик" в якім ніхто не свариться.

Хто з нас любить стояти „у хвостику" перед віконцем в уряді, касі і т. д.? Однак є таке віконце, перед яким стоїть часто довгий „хвіст" і ніхто не нарікає, ніхто не денервується, кожний стоїть усміхнений і признає, що радо приходив би тут якнайчастіше навіть коли6 треба було чекати якнайдовше...

Це попросту касове віконце в льокалі Польського Льотерійного Монополю, де виплачують виграї власникам щасливих льосів. Як можна хвилюватись, що перед віконцем така довга черга, коли людина повна радости і веселости, стискає міцно в руці льос, що за кілька хвилин заміниться на пачку колірових банкнотів. І ті всі у черзі — так само щасливі. Більшість з них не бачила у свому життї десятої частини цієї суми, яку за хвилину має дістати...

Довга черга перед касовим віконцем льотерії, це живий доказ великої скільксти осіб, що виграють. Є тут і пан в елеґантнім футрі (може куплене вже на конто виграї) і бабуся старовинка, скромно вбрана і молода панночка і якийсь робітник. Всі яснїють вдоволенням, веселістю, оптимізмом.

У „хвостику" навязують розмови щасливці, оповідають собі взаємно обставини, при яких купили льос, в яких довідалися за виграу, звірюючися собі зі своїх плянів, як ужити виграні льоси і т. д.

„Хвостик" посувається до кінця. Що кілька хвилин нова особа віддає льос і дістає пачку банкнотів. Одні беруть їх в руки з нетаєною радістю, другі гейби з недовірям, інші тремкими долонями... Дістав вже гроші і пан в елеґантнім футрі і бабуся і молода панночка і робітник...

Кожний з них залишає льокаль з усміхом і вдоволенням. Одні спішать до банку, щоб зложити гроші, другі до реєнта, щоб зробити акт купна дому, інший біжить оглянути крамницю, яку наміряє купити. Але кожний з них піде напевно до колектури, щоб купити льос. Бо знають, що на льотерії можна виграти багато разів і останніми часами таке трапляється дуже часто.

Перед присудом у скандальній афері Парилевичевої.

Краківський процес у справі скандальної афери Парилевичевої добігає до кінця. У вівторок 31. м. м. скінчили вже зізнавати свідки і трибунал відложив розправу до четверга, коли то будуть промовляти оба прокуратори та оборонці.

Перед судом пересунувся цілий ряд дуже цікавих і менше цікавих свідків, які своїми зізнаннями висвітлили цю скандальну аферу. Між іншими св. Вацлав Дльовги, довголітній директор персонального бюра міністерства справедливости, тепер віцедиректор головного статистичного бюра у Варшаві зізнав, що Парилевичева підкреслювала при кожній нагоді своє посвоячення з Перацькими. Не грішила великою інтеліґенцією. Товариські розмови зводила звичайно до нецікавої теми, а саме своєї добродійної діяльности. До підлеглих ставилася з легковаженням, перед впливовішими особами була дуже солоденька і маленька. Парилевич був гостем у дома. Сумнівається, щоб його жінка Ванда мала на нього вплив в урядових справах. Одночасно підкреслив, що чоловік звичайно не знає, що робить жінка. Св. Ґреґер, директор скарбової палати, зізнав, що Парилевичева інтервенїювала в нього в кількох справах. Св. д-р Конрад Зелінський зізнав, що през. Парилевич приїздив раз до нього у справі призначення на нотаря у Стрию майбутнього тестя своєї доньки судді Яніцького і заявив, що має вже згоду шефа персонального бюра Дльовгого. Св. Хехлінський, персональний референт міністерства справедливости зізнав, що дістав від Парилевичевої 2 листи у справі відложення кари Янові Канському. В розмові зі свідком у Кракові просила за Ожеховським. З розмов з Парилевичевою набрав дивного враження, бо дуже часто покликувалася на свого брата мін. Перацького і постійно говорила про свою суспільну працю. Останній раз бачив її у Варшаві і тоді Парилевичева ні сіло ні впало на згадку про брата вибухла плачем. Колиж свідок почав її потішати нагло вибухла сміхом. Парилевичева робила враження психопатки.

Минулого вівтірка дійшло до інциденту між прок. Желенським і обороною з тієї причини, що оборонці домагалися, щоб до актів трибунал долучив протоколи переслухання судді Кави та судового секретаря А. Вайдовського, щоб ствердити відносини та персональну політику, що панувала у краківській апеляції за часів урядування Парилевичевої. Прок. Желенський спротивився цьому внескові. Тоді адв. Возьняковський висловив здивування, що прокуратори так дуже дбають про добре імя Парилевича і питає, чи емеритований президент питав його про це. Прок. Желенський дав гостру відповідь оборонцеві. Трибунал допустив усі додаткові докази, крім зізнань свідків судді Кави і секретаря Вайдовського. Присуду слід сподіватися з початком чергового тижня.

НАПАД КИТАЙСЬКИХ БАНДИТІВ НА ФРАНЦУСЬКУ МІСІЮ.

Ватага, зложена з 1000 китайських бандитів, напала на французьку місію Братів Маристів коло Пекіну, яка веде семинар. Бандити зрабували місію і схопили 25-ох черців, 2-х з них пристрілили, домагаючись 700.000 долярів окупу. Японський відділ, до якого прилучилися представники французького посольства, вибрався в погоню.

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

Овочі у віджив і людини.

В останніх роках незвичайно поширилося споживання овочів серед ширшої маси. Сталося це головно наслідком великої пропаганди, яку розвели лікарі та гігієністи, коли дослідили, яким цінним складником поживи для людини є овоч. Сьогодні не можна навіть уявити собі відживи людини без овочів.

Донедавна ще овочі легковажено, як складник поживи, бо лікарі, за ними і загал, були переконані, що найціннішими складниками людської поживи є т. зв. високовартні кальорично страви, себто такі, що дають при розпаді в організмі багато кальорій тепла та енергії.

До пізнання і належної оцінки відживчої вартости овочів причинилась наука про вітаміни. Показалося, що овочі, це невичерпана складниця тих необхідних складників людської поживи, тому фізіольоги звернули пильну увагу на вплив відживи овочами на організм людини.

Хемічний склад овочів.

Овочі показалися ідеальною стравою для здорової і тимбільше хорої людини; в деяких випадках вони є нині просто незаступні. Вони мають оригінальний, інший від решти споживчих продуктів хемічний склад. В овочах майже нема білка і товщу а вуглеводнів (сполуки цукрів, подібні до муки) є всього 12—15 прц. Зате нема в них зовсім кухонної соли, а розмірно багато вапневих солей і що найважніше дуже багато вітамін, головно віт. Ц. Решта овочу (до 80 прц.) це вода, якій завдячують овочі свою соковитість та змогу заспокоїти спрагу.

З цього видно, що овочі майже не мають жадної вартости для організму, а саме для будови його тканок, як нпр. багаті в кальорії товщі, білкові та цукрові страви, хіба, що через свій квасковий смак побуджують апетит.

Овочі у відживі хорих.

Без порівнання важніше значіння мають овочі у відживі хорих людей. Тут не йде лише про доставу вітамін для хорого організму, бо вітаміни маємо вже тепер фабриковані у фармацевтичних фабриках і подавані у краплях. Тут овочі стають дуже важним чинником лікувальним. У цілім ряді недуг уживають лікарі лікування т. зв. овочевими днями, або овочево-городовинними, що діють сильніше на організм, ніж навіть добрі ліки.

Причиною того є саме згаданий брак кухонної соли і білка, а достаток вітамін і вапневих солей в овочах. Це й є причиною, що овочі мають велике протизапальне значіння. Тому вони влекшують хід недуги та обнижують високу гарячку при гарячкових недугах. Діється це головно тому, що вони не обтяжують так сильно кормового проводу, як високовартні кальорично страви і не запрягають сил організму, призначених на боротьбу з недугою, до другорядної тоді функції травлення.

Овочі збільшують також в гарячкуючих хорих апетит, якого в них звичайно брак та заспокоюють спрагу.

Відтовщуюча курація та овочі.

Тому, що овочі мають незвичайно малу, майже ніяку віджививну вартість, уживають їх лікарі до лікування опасистости. Має тут значіння і брак кухонної соли в овочах, бо сіль є тим складником поживи, що затримує в тканках тіла воду, збільшуючи через те обем та вагу тіла. Убогість овочів на кальорії, змушує організм спалювати власні запаси товщу і тратити на вазі, через утрату надмірних запасів товщу в опасистих. Лікування опасистости овочами має ще ту прикмету, що людина не відчуває сильного голоду, такого неприємного при лікуванні опасистости голодівкою, бо овочі своїм обемом заспокоюють почуття голоду, виповнивши добре шлунок та кишки, через що травлінні соки кормового проводу є „при праці" і не домагаються довозу поживи.

Для того, щоб стримати дальший поступ товстіння, вистарчають два „овочеві дні" на тиждень, вставлені посеред інших зі звичайним мішаним віджевлюванням.

Овочі у хорих на нирки.

Подібно важне значіння мають овочі у відживі нирково-хорих. В більшости ниркових захорінь у хорих появляються опухи цілого тіла чи поодиноких його частин. Вони спричинені розладдям водної господарки організму — тому, що ушкоджені недугою нирки не перепускають і не викидають із сечею назверх багатьох шкідливих для організму складників, між ними й надміру кухонної соли, що залишається в тканках організму, притягає до них воду і в той спосіб спричинює опухи.

Тому ясно, що безсільні овочі є неоціненою поживою для нирково хорих. Також брак білка підносить вартість овочів як поживи для нирково-хорих, бо ушкоджені нирки не можуть і так затримати білка і перепускають його до сечі.

Тимто овочева віджива є ідеальна для нирково-хорих людей, бо злагіднює хід недуги, зменшує опухи та ощаджує хорим ниркам працю.

Цілющий овочевий цукор.

Як згадано, в овочах є пересічно 12—15 прц. вуглеводнів, себто цукрових сполук. Частиною тих овочевих вуглеводнів є т. з. пектинові сполуки, яких діяння пізнали щойно недавно. Найважніше їх ділання протибігункове. Цих пектинових сполук найбільше в яблоках, бананах і грушках. Їх протибігункову силу змішнює присутність в овочах таніни (гарбникової кислоти) і овочевих квасів. Цю прикмету пектинових сполук використовують часто лікарі, подаючи дітям, хорим на бігунку, яблука обирані і сирі або банани. Головно подають їх дітям хорим на літні бігунки, червінку, паратиф, холеру, коли дитину виснажують постійні бігунки.

До недавна ще панувало (і ще тепер панує серед бабусь і тіток) упередження, що абсолютно не можна подавати дитині, нпр. при червінці тертих яблук, бо це напевне їм пошкодить; одначе досліди останніх літ над діянням вище згаданих пектинових сполук вказують щось зовсім протилежне.

Щоправда, лікування хорих, головно дітей, мусить бути цілком індивідуальне і тому треба це віддати в руки лікаря.

Овочі в цукрівниці.

Цукрівниця (цукриця, діябетес) — це недуга, що характеризується розладдям цукрової господарки організму. Вона спричинена браком чи замалою скількістю гормону т. зв. інсуліни, що її продукують т. зв. „острови" інсулінотворчих клітин у залозі черевослинниці, що лежить у черевній ямині, прикрита від переду шлунком. У цукрівниці організм не всилі притримати цукру, що приходить з поживою, в організмі і зужиткувати його, лише незужитий викидає в кровю.

Природно, через те людина вічно голодна, худне незвичайно і тратить сили. Головним ліком буде тут впорскування інсуліни, якої тоді брак. Одначе дуже важну ролю в тій недузі грають також овочі, що побільшують спромогу організму присвоїти собі і використати цукор, бо овочевий цукор і в цукрівниці організм уміє використати. Тимчасом підчас овочевих днів обнижується рівень цукру в крові його менше або і зовсім нема в хорих нирках, що мають тоді змогу відпочити. Тому в овочевих днях цукрівниці добре хорого годувати грушками, сливками, мигренгльотами, морелями, яблуками та ін. В останніх часах виказали фізіольоги, що в тих овочах крім вітамін, є ще якась, покищо незнана субстанція, що має побудливий вплив на інсуліновотворчі острови черевослинниці і тому поліпшують стан хорого. З тої самої причини гормональною дорогою овочі спричиняють обнижку тиску крови в людей з надмірним надтиском крови.

Як видно з цього, овочі є визначним лікувальним засобом, одначе лише лікар може доцільно вести овочеву курацію, бо вона в невмілих руках є зброєю обосічною і може принести навіть шкоду.

Богдан Галібей.

Астрономічний календар на вересень.

Вересня.	Сонце сходить;	заходить;	довг. дня.
9.	5.00 год.	18.06 год.	13.06 год.
19.	5.16 год.	17.43 год.	12.27 год.
29.	5.32 год.	17.20 год.	11.48 год.

— 23 дня вересня сонце вступає в зодіякальний знак Ваги, що означає астрономічний початок осени.

— Місяць у вересні:

4. новик, 12. перша квадра, 20. повня, 27. остання квадра. Підчас першої квадри місяць видно вечором на західній стороні неба. Підчас повні місяць видно цілу ніч, в останній квадрі тільки в другій половині ночі. Місяць-новик видно вдень над овидом.

Планети у вересні.

30. вересня **Меркурій** найдеться в стані західної ельонгації. Тоді він подібний до першої квадри місяця. Того самого дня Меркурій буде дуже близько (перспективічно) до планети Венери, як це видно крізь люнету.

Венера світить у вересні 3 години до сходу сонця як „рання зірниця" над східнім обрієм.

Марс — видніє ввечір над полудневозахідним обрієм. Він відбуває дорогу через громади звізд Ваги, Медведика, Вужа в напрямі Стрільця.

Юпітера видно в громаді звізд Стрільця. Ця могутня планета посувається повільним рухом серед звізд від Заходу до Сходу до 13 вересня; потім знову у протилежнім напрямку — від Сходу до Заходу. Подорож Юпітера видається нам такою складною тому, що на його рух по небеснім склепінню складаються: правдивий рух планет і рух Землі.

Сатурн — сходить на небі у вересні ще задня. 26-го вересня він стає в протиставне положення до Сонця, а рівночасно є найбільш зближений до Землі і тому того дня його найліпше обсервувати.

Передбачувана погода на вересень.

Столітній календар віщує, що до 10. вересня пануватиме гарна погода з малим захмаренням; опісля похолодніє, прийде дощ, відтак знову тепло і стане погідно, а під кінець хмарно.

—o—

Чого вчить життя...

Більшість людей починає журитися здоровлям тоді, коли його вже втратили.

Д-р Німаєр.

•

Вояки прагнуть війни, глина води, черціпрошаки доброї „вижирки", а лікарі хороби на людей.

З мудрости Індії.

•

Погода духа, наскільки не є перебільшена, походить усе з добра; зате смуток походить усе з лиха. Чим більше річей наша душа розуміє, тим більше наближаємося до ідеалу.

Пітагор.

•

Більше варт щасливий лікар, ніж учений.

Італійська приповідка.

•

Не виноси на яв твоїх почувань, бо терпіння, біль чи гнів — це твоя таємниця. Чи хочеш бути сам своїм зрадником?

Елеонора Штернберг.

—o—

З ЛІКАРСЬКИХ ВИДАНЬ.

„Kalendarz lekarski" на 1937 р. вид. „Книгарні Новостей" у Львові; формату кишеневого. Календар містить на 850 тоненьких сторінках багато пожиточного для лікаря матеріялу, зібраного у 53 розділах, з яких зокрема дуже совісно опрацьований визначними львівськими спеціялістами розділ „Діягностика і терапія недуг".

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Будуча війна та оборона цивільного населення.

Трійливі прикмети боєвих ґазів.

Боєві ґази, розпилені у повітрі в виді ґазових частинок або малесеньких краплинок, з віддихом дістаються до віддихового проводу і спричинюють затроєння організму. Деякі з тих ґазів шкодять орґанізмові не тільки через віддихові проводи, а також впливають шкідливо на очі, викликуючи сльози.

Споміж сціпенілих боєвих ґазів визначується особливо одна ґрупа, що крім діяння на віддихові проводи й очі ще впливає і на всю поверхню тіла, себто на шкіру. Ті ґази називаються паруючі. Інші ґази без тої прикмети називаються непаруючі.

Ступінь затроєння орґанізму незабезпеченого маскою залежить від роду й кількости боєвого ґазу, впроваджeного до організму. Кількість ґазу впроваджена до легенів підчас віддихання, залежить від часу віддихування затроєним ґазом і від кількости того ґазу у повітрі, себто від ступня насичення. Той сам ступінь затроєння повстає при короткому віддихуванню великою кількістю боєвого ґазу (сильне насичення), або впродовж довшого часу при меншім насиченню.

При дуже малих насиченнях віддихування впродовж кількох хвилин, а навіть і довше, не викликує очевидних відемних наслідків, однак устійнення тих нешкідливих насичень боєвого ґазу у повітрі є практично трудне, а звичайно навіть неможливе. Можуть при тому трапитися нещасливі випадки, супроти чого незалежно від насичення повітря боєвим ґазом треба передовсім забезпечитися ґазовою маскою, щоб охоронити орґани найвразливіші на ділання боєвих ґазів, себто віддихові проводи й очі.

Обяви затроєння орґанізму виступають зараз по зіткненню з боєвим ґазом, або по кількох хвилинах, а деколи аж по кількох годинах. З огляду на підступне діяння боєвих ґазів, т. зн. з огляду на появу наслідків затроєння з опізненням, треба зараз в атмосфері боєвого ґазу забезпечитися ґазовою маскою, не ждучи аж на шкідливі наслідки.

Паруючі ґази крім ділання на віддихові проводи й очі можуть спричинити на поверхні шкіри зачервонiння, а при сильнішому опаренні також міхурі (опаренину). Паруючі ґази тим сильніше ушкоджують шкіру, чим більша їх кількість у виді речовини дісталася на поверхню шкіри і чим довше на ній находиться. Паручий ґаз діє на шкіру тільки тоді, коли зіткнеться з нею безпосередньо, або коли шкіра віткнеться з якимсь предметом обіллятим паруючою речовиною (ґазом). Ділання паручого ґазу в виді пари на шкіру наступає тільки у вийняткових умовинах, а саме, коли перебуваємо на недавно затроєному терені довше як дві години та підчас теплої погоди (при температурі повітря повище 15° Ц). Зимою шкірі не грозить опарення паручим ґазом. Обяви попарення шкіри показуються з опізненням від кількох хвилин до кільканацять годин і тоді не відчувається шкідливих наслідків опарення ґазом.

Попарення поверхні тіла паручим ґазом у стані плиннім, а тим більше в стані ґазовім, не загрожує життю, хіба що попарення займає більше як одну третину всієї поверхні шкіри. Гоєння попарених місць тревае навіть кілька тижнів.

Присутність боєвого ґазу у повітрі відчуваємо нюхом і звичайно навіть такі кількости, що ще не шкодять орґанізмові. Запах боєвих ґазів буває дуже ріжноманітний, бо кожний ґаз має свій питомий запах. Лише деякі боєві ґази в малих насиченнях завдяки своїй подібности в запаху зі свіжо порушеною землею даються тяжко відчути, а тим самим відкрити. Тільки окис вугілля (себто чад) не має запаху, тому не можна його відкрити нюхом. До того вживають спеціяльного апарату. Та того саме ґазу дотепер ще не уживали до воєнних цілей з причини технічних труднощів.

Підчас світової війни до викривання паруючих плям із іприту — німці й американці вживали деревляних дощинок покритих білою або жовтою фарбою. Ті дощинки, покладені на землю або на предмети затроєні іпритом, змінювали свій колір на червоний або на чорний, що й було доказом присутности того ґазу.

Як вже вище згадано, непаруючі ґази впливають шкідливо тільки на віддихові проводи, на очі й на слизні оболони носа. Себто коли ми забезпечимо віддихові проводи, очі й ніс, ґазовою маскою, тоді наш організм вповні забезпечений перед того роду ґазом.

Непаруючі ґази, відповідно до їх прикмет, т. є ділання на організм людини, ділимо на: задушливі ґази: хльор, фосґен, двофосґен, хльоропікрина й ін.; отруйні ґази: окис вугілля або чад, пруська кислота, акролеїна, хльороціян і ін.; слизні ґази: бромоацетон, бром ксилілю, каміт, хльороацетофон; ґази, що дразнять горішні віддихові проводи, слизні оболони, себто стерніти: двофенильохньороарсина, двофенильоціяноарсина, адамсит і ін.

Паручі ґази впливають найсильніше на віддихові проводи, очі, а також на шкіру. А що протиґазова маска хоронить тільки віддихові проводи й очі, то для охорони решти тіла треба надягнути спеціяльний імпреґнований одяг і відповідне взуття. Паручі ґази діють із довшим опізненням наслідків, нпр. іприт, а також негайно, або з коротким опізненням, нпр. люїзит.

Кожна отруя може затроїти орґанізм тільки в якихсь означених кількостях. Чим менша кількість ґазу може викликати затроєння, то настільки та отруя сильніша. Ту саму прикмету мають також боєві ґази, т. зн. вони впливають на органiзм тоді, коли є у повітрі у відповідній кількости. Найменша кількість ґазу в повітрі, що вже може зашкодити орґанізмові, називається напасним насиченням. Коли те насичення чимраз меншає, то тоді ґаз стає нешкідливий, хоч він усе ще є у повітрі. Це значить, що наскільки насичення ґазу є менше, настільки сильніший той ґаз, бо вже мала його кількість шкодить людському і звіриному орґанізмові. Те насичення можна обрахувати, беручи за основу кількість боєвого ґазу в 1м.³ повітря. Практично кажеться, що насичення є велике, пересічне, а врешті зі слідами ґазу.

Відповідно до ступня ґазового насичення повітря обдумують протиґазову оборону, про що буде мова в наступних статтях. (іч).

—o—

Ідеальна жінка — Ксантипа.

Імя Ксантипи стало однозначне із сокотухою, сварливою, старою, поганою жінкою, яка затроювала життя розумному, ідеальному чоловікові. Сократ — один з найідеальніших зразків людини міг тільки завдяки своїм незвичайним прикметам характеру жити з Ксантипою і терпіти її поведінку. Більш як 2000 років має світ такий погляд про жінку Сократа; устійнили його люди поважні — історики.

ІСТОРИКИ НАРОБИЛИ СПЛІТОК.

Та ось виявляється, що все це не історія, а злобний наклеп. Історики помилилися, бо найновіші досліди представляють Ксантипу у зовсім іншому світлі. Найшлися матеріяли, що дозволили ще раз перевірити історію подружжя Сократа. Ксантипа була донькою селянина з провінції і приїхала до Атен. Вона була молода, гарна, симпатична скромна і навіть розумна, з тим здоровим хлопським розумом, що вміє перевищити поверховну освіту дам із вищого товариства. Вона була матеріяльно незалежна і могла жити з доходу свого маленького маєтку, що його залишив їй батько. Не диво, що довкола Ксантипи крутилося багато молодих інтеліґентних людей і вона мала чимало кандидатів до своєї руки. Кажуть, що навіть Алькібіяд — тодішній князь жіноцтва звернув увагу на її красу та наївну простоту і добивався успіхів у неї, але надурно. Вона відкидала залицяння всіх кандидатів.

ЯК КСАНТИПА ВИЙШЛА ЗАМІЖ.

Зовсім протилежним типом до Ксантипи була тодішня атенська красуня Аспазія, королева чоловічого роду Атен. Вона мала високу освіту і перша створила літературний сальон, згуртувавши довкола себе мистців, учених і фільософів. Як попала до її дому селянська дівчина — Ксантипа, невідомо. Не виключене, що її запросив туди хтось із впливових молодців, який хотів почванитися товариством молодої гарної дівчини. Саме тоді сходила слава молодого різьбяра Сократа, як фільософа. Сократ, як усі інші, теж крутився при Аспазії. Але він був такий поганий, що не мав великих виглядів завоювати серце красуні. Він був присадкуватий, неоханий, з випуклистими очима, широким носом та обвислими губами. Аспазія мала придумати таку штуку, що прохала своїх приятелів-поетів, щоб вони оспівували красу Ксантипи з метою звернути на неї увагу Сократа. Таким робом вона хотіла позбутися настирливого звеличника. І Сократові Ксантипа справді першому дала згоду — вийти заміж.

НЕДІБРАНА ПАРА.

Подружжя Сократа із Ксантипою було непорозумінням. Сократ при всій своїй ґеніяльности жив як богеміст — не журився домом і весь час швендався у товаристві, яке любило добре зїсти та випити. Фільософуючи в товаристві ріжних собі мудрців, він не мав часу думати про свої діти і в його хаті була б запанувала нужда, якби Ксантипа сама не була дбала за дім і родину. Ксантипа була дуже терпелива і вирозуміла; можливе, що трапилася неодна така сцена, яка перейшла до історії — як Ксантипа бє Сократа, коли він вертається додому. Неодна добра господиня мусіла бити пяницю, що забував за свої родинні обовязки. Коли історія не каже нічого про те, що Сократ бив Ксантипу то це тільки доказ, що Сократ як людина оправедлива, почував за собою вину і давав себе бити. Та Ксантипа мала ще більше терпцю, бо Сократ мав примхи і не хотів виконувати своїх обовязків чоловіка та батька родини.

СЛАВА СОКРАТА КОШТОМ ЙОГО ЖІНКИ.

З цього всього виходить, що образ Сократа — той популярний, який винесли ми із шкільних підручників сильно пересборщений і, навіть неправдивий. Його хиби впали на його жінку тому, що історики були захоплені величиною думок Сократа і дошукувалися в його поведінці якнайкращих мотивів. Та сам процес Сократа вказує на те, як щиро та вірно піклувалася Ксантипа Сократом у вязниці. Вона відвідувала його часто із синком на руках і коли почула смертний присуд на нього, була у щирій розпуці. Дарма що Сократ не хотів уже в останніх годинах з нею розмовляти, Ксантипа не втратила до нього серця. Останні її слова, коли вона вмирала далеко від Атен, були згадкою про Сократа, через якого вона так багато перетерпіла. Вона сказала свому синові: „Твій батько був найкращим чоловіком, якого я знала“, бо хотіла, щоб її син мав перед собою ідеальний образ батька. Чи після того всього змінимо нарешті слово „Ксантипа“ на означення — гарної, ніжної та доброї жінки?

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ ТРЬОХ БРАТІВ-ТРІЙНЯКІВ

Якийсь несамовитний фаталізм спричинив в Італії смерть трьох братів Бартіні, з яких двох умерло навіть на таку саму недугу.

Смерть постигла братів нагло, в трьох ріжних містах, одного й того самого дня та майже в тій самій годині. Перший упав під авто в Римі. Смерть постигла Бартінія несподівано, не з його вини. Авто надїхало неправильним боком вулиці і штовхнуло трійняка з цілої сили, так, що він упав під колеса. Заки ще привезли його до лічниці, він умер, не відзискавши памяти.

Другого трійняка постигла смерть у тій самій годині, коли брата переїхало авто. Він жив у Фльоренції в якнайкращім здоровлі, бадьорий і повний життєвих сил. Він умер нагло й лікарі ствердили, що причиною смерти був удар серця. Третій брат мешкав у Мілано. Він дістав телеграфічну вістку про смерть обох братів і рішив виїхати з Мілано, щоб двох своїх братів примістити у спільнім гробівці. Свого пляну він не виконав, бо ще того самого дня раптом занедужав і в короткому часі вмер. Лікар ствердив смерть від серцевого удару.

Нездорові відносини в міністерстві скарбу.

Присуд у процесі вищих скарбових урядовців у Варшаві.

Минулого вівтірка закінчився сенсаційний процес вищих урядовців міністерства скарбу у Варшаві таким присудом: Трибунал засудив: 1) головного підсудного **Антона Любовідзького на 9 місяців арешту і 200 зол. гривни**; 2) підс. **Збігнева Міцнера**, відповідального редактора „Тигодня Роботніка" **на 6 міс. арешту і 300 зол. гривни**; 3) підс. **Владислава Гайка на 3 міс. арешту і 150 зол. гривни**; 4) підс. **Кавецького**, відповідального редактора „Паньства Праци" **на 3 міс. арешту і 150 зол. гривни** і 5) підс. **Борковського** відповідального редактора „Зачин-у" **на 2 міс. і 100 зол. гривни**. Цьому останньому трибунал припинив виконання кари. В мотивах суд станув на становищі, що підсудні не перевели повного доказу правди. Якщо йде про закиди підсудних під адресою вищих скарбових урядовців, а саме: корупції, зловживання та покривання цих зловживань, підсудні не доказали цих своїх закидів. Усі ці закиди трибунал основно проаналізував. Деякі з них трибунал признав слушними.

І так суд ствердив, що б. інспектор міністерства скарбу, тепер директор скарбової палати в Луцьку не повинен був зазначувати у протоколі, що у члена картелю Сурина не найшли нічого у звязку з ревізією, хоч саме скарбові ревізори попали на докази деяких проступків. Якщо йде про закиди під адресою теперішнього директора податкового департаменту Юрія Любовідзького суд устійнив, що він поладнав неформально справу зловживань лущарні рижу, бо повинен був виміряти гривну особисто власникам та уділовцям цієї фірми, а не самій фірмі. Справді державний скарб внаслідок цього не мав ніякої втрати, але ця неформальність обтяжує дир. Любовідзького. Якщо йде про закиди під адресою дир. Серадзького у справі передання актів Міхальському слідчому судді, то могло виринути підозріння, що дир. Серадзький дещо цікавився цими актами, але судова розправа не потвердила нічим цих сумнівів.

У дальших мотивах устійнив, **що в міністерстві скарбу існувала фактично нездорова атмосфера, підсилювана зловживаннями у скарбовім ресорті, підсилювана тимбільше, що цих зловживань не викрила надзірна влада міністерства, але вони вийшли на верх лише завдяки припадкові.** Тому між нижчими скарбовими урядовцями повстав здогад, що є такі зловживання, що знову потягнуло за собою недовіря цих урядовців супроти зверхників. До невдоволених скарбових урядовців належав теж підс. Любовідзький. Суд підкреслив, що підс. Любовідзький спершу ділав у публичному інтересі, одначе коли довідався, що зловживання вже осуджені і ведеться карне слідство, а проте оголошував свої інформації, то не ділав уже в публичному інтересі, лише тому, щоб понизити приватних обвинувачів. Отже безпосередньо вдаряв в інтереси скарбових урядовців, посередньо в інтерес держави.

Ціла справа знайде ще відгомін перед апеляційним судом, бо засуджені заповіли апеляцію. Кажуть, що в міністерстві скарбу дійде до персональних змін.

Присуд у процесі матуральної афери.

У вівторок пополудні по промовах прок. Трелі та оборонців: д-ра Гіртлера, який боронив підс. Рачека і д-ра Гельба, який боронив обох підсудних Мерерів, трибунал пішов на нараду. Опісля предсідник трибуналу Міхале оголосив такий присуд: Підс. м-ра Казимира Рачека **трибунал засудив на 1 рік вязниці**, але зачислив йому слідчий арешт від 25. квітня до 25. червня ц. р. і припинив виконання кари на 5 років; підс. **Еліяша Мерера засудив на 1 рік безоглядного арешту** та зачислив йому слідчий арешт від 25. квітня до 30. червня ц. р. Третього підс. Й. Мерера трибунал увільнив від вини і кари.

—o—

По широкому світі.

Британський амбасадор у Римі припізнив виїзд з Англії з особистих причин; це припізнить англо-італійські переговори.

Шеф французького генерального штабу виїхав до Англії, щоби взяти участь у маневрах британської армії та перевести розмови з британськими політиками.

Китайський уряд заборонює, під загрозою кари вязниці і смерти, продавати харчі японському військові.

Большевики завзято розбудовують промисл і шляхи на Далекому Сході. Робітники, привезені на Далекий Схід, масово втікають, що наражує уряд на поважні втрати з огляду на великі кошти транспорту.

Румунія хоче домагатися, щоб зменшити компетенції міжнародньої дунайської комісії, бо вона обмежує суверенні права Румунії.

Італія веде переговори з Румунією та Югославією у справі урухомлення летунської лінії Рим-Білгород-Букарешт.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв. інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254-46.**

— **Найдешевший сезон у Черчі.** Вересень найдешевший місяць у Черчі. Недужі на гостець (ревматизм), ісхіяс, гіхт, ниркові, шлункові, нервові та жіночі недуги повинні користати з нагоди дешево і вигідно вилікуватись. Живець отворений до 10. жовтня. 1503 4—10

— **Ідучи до Львова** заберіть зі собою футра до направи або замовте нові у Карпяка, Зиблікевича 4. 4—9

— **Пригадуємо нашим передплатникам у Львові**, що адміністрація нашого часопису висилає для їх вигоди двох інкасентів, які самі зголошуються дома за передплатою. Наші інкасенти мають леґітимації на трамваєвих картах ч. 255 і 256.

— **Природничий Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові після ремонту доступний для ширшого громадянства.** Музей має відділи: мінеральоґічний, петроґрафічний, ґеольоґічний, зоольоґічний, ботанічний та відділ сільського господарства. — Оглядати можна кожного дня в годинах 8—13, у неділі і свята від год. 10—12.

— **Вписи на правничий виділ львівського університету.** Товариство українських студентів права „Правнича Громада" у Львові подає до відома, що студенти, які стараються за принятя на університет у Львові, виділ права, обовязані зложити в квестурі університету (вул. Костюшка 9): оплату за лікарські оглядини 4 зол., маніпуляційну оплату 10 зол. і піддатися лікарським оглядинам, що відбудуться в днях від 13—16. вересня ц. р. Опісля повинні внести до Деканату виділу права (новий університетський будинок, І. поверх) подання в справі приняття, до якого долучити: 1) метрику хрещення (в оригіналі), 2) свідоцтво зі VII. і VIII. кл. (в оригіналі), 3) свідоцтво зрілости (в оригіналі), 4) посвідки зложення вступних оплат, 5) посвідку відбутих лікарських оглядин, 6) виповнену карту індивідуальну, 7) куррікулюм віте та евентуально свідоцтво моральности, якщо студент має перерву в студіях. Крім того на виділі права обовязують вступні іспити: з латинської мови (письменний) і історії (устний), які відбудуться в днях 16, 17, 18, і 20 вересня. Оплата за вступний іспит 20 зол. Вислід полагодження подань подасть деканат до відома на таблиці оголошень виділу права. Студенти приняті на університет платять вписове 30 зол. і річну оплату 200 зол. Рівночасно повідомляється, що вписи для студентів всіх років відбудуться від 27. IX.—2. X. Звертаємо увагу студентам, що всякі подання і вписи доконувати треба цього року особисто. Докладніші інформації дає дижурний Т-ва кожної суботи від год. 12—13. в канцелярії студентської домівки при вул. Земялковських ч. 2 (Міцкевича 5), партер. Реґулямін вписів можна набути в крамниці університету в ціні 10 сотиків.

— **Оперове стаджіоне у Львові.** За минулорічним прикладом починаються у Львові від вересня оперові вистави у формі т. зв. стаджіоне, себто кожного разу з іншими виконавцями й іншими творами. Перше стаджіоне підчас „Східних Торгів" виставить опери: Трубадур, Аїду, Богему й Кармен. Тенорові партії в усіх операх співатиме знаменитий румунський тенор Діну Бадеску; в головних жіночих ролях виступить Ванда Вермінська. Побіч них найкращий польський баритон Чапліцький — востаннє перед виїздом до Америки, наші земляки Зенон Дольницький та Іван Романовський, Роман Врага й ін. Диригентами будуть Бердяєв і Лерер, режисером Улуханов.

— **Розбудова Львова.** Комітет розбудови Львова буде продовжувати акцію робітничого будівництва. Рішено вибудувати на Сиґнівці дальших 40 домів, так, що робітнича оселя обійматиме 102 доми і захоронку. Тому, що ґрунти призначені на робітничу оселю на Сиґнівці забудуються до краю, рішено вишукати відповідні ґрунти на основання другої робітничої оселі, що обійматиме найменше 200 домів. Програма бльокових домів буде виготовлена в зимі, а тимчасом комітет рішив вистаратися для Львова більші кредити.

— **Обнижка комірного буде продовжена.** У віцепреміера Квятковського відбулося 31. серпня ц. р. засідання економічного комітету міністрів у справі знижок комірного. З огляду на продовження побору спеціяльного податку від пенсій до кінця буджетового року, комітет поручив міністрові справедливости виладити проєкт закону, що продовжує знижку комірного від середніх мешкань до 31. березня 1938. р., а від найменших мешкань (одно і двокімнатних) навіть на довший час. Одночасно проєкт має передбачувати ступневу і повільну ліквідацію охорони льокаторів, виймаючи впродовж кількох літ зпід її ділання поодинокі категорії мешкань, починаючи від більших.

— **Хто виграв долярівку?** В нинішнім тягненні долярівки впали м. ін. такі виграні: 40.000 дол. на ч. 533789; 8.000 дол. на ч. 1312096; 3.000 дол. на ч. 354777 474236 1379506; 1.000 дол. на ч. 519325 749989 311301 163490 1426431; 500 дол. на ч.: 221967 670796 513493 498998 909443 670913 791834 978614 1361867 1110617.

— **Йдуть екзекуції.** З днем 1. вересня минув речинець полекш при стяганні податкових залеглостей з рільників. Екзекуції, які припинено на 6 тижнів з причини жнив, ідуть дальше.

— **Ціни шкільних підручників без змін.** З новим шкільним роком стає актуальною справа шкільних підручників. Ціни цих підручників мають залишитися без змін. По книгарнях появилися вже наклади дешевих книжок для вселюдних шкіл. Ціни хитаються від 40 до 50 сот.

— **Вовки в Карпатах** появляються частіше. Недавно біля Говерлі два вовки в ясну днину, як була мряка, загризли на Козинецькій полонині семеро овець.

— **Бузьки відлетіли.** Хто вертався 27. серпня ц. р. із Ворохти (знад Прута), бачив цікаве явище. Недалеко Дністра на просторі від Галича до Журавна (біля залізничого шляху)

видно було пять величезних громад бузьків, кожна громада могла мати по кілька тисяч штук. Бузьки летять гуртами, не рядами. Громади були в деякій віддалі від себе; дві громади були на землі, а три в леті в напрямі на Галич, Коломию, Чернівці та очевидячки на Софію і дальше до Єгипту над Ніль. Були це мабуть бузьки з цілої середущої Европи. Бузьки мають правдоподібно завжди постій, чи може і збірний пункт біля Галича. Може від цього і назва б. галицької столиці (багато птиці—галич). Правильно бузьки повинні би відлетіти на другу Богородицю (після осінного зрівнання дня з ніччю).

— Хто вбив поліцая? Арештованого у звязку з убивством поліцая на Клепарові о. Яценкова відставили до диспозиції слідчого судді Цісла. Слідчий суддя переслухав уже в середу о. Яценкова. Вини о. Яценковому ще не доказали та багато залежати буде від експертизи, яка має виказати, чи поліцай Маньковський згинув від кулі з автоматичного револьвера калібру Ф. Н. 6.35, чи із сильнішої зброї калібру 7.65 або 8 мм.

— Засудили 34 українців. 14-денний процес в окружному суді в Луцьку скінчився 31. серпня таким присудом (вчора подали ми тільки коротко): 1)Івана Хлимова засудили на 10 літ вязниці; 2) Павла Мигаля 8 літ; 3) Івана Коханського, 4) Василя Савича, 5) Андрія Марченка 7 літ; 6) Віталія Харуцького-Сухозанця, 7) Бориса Пашкевича, 8) Теодора Крука, 9) Івана Халимона, 10) Атанасія Матвійчука по 5 літ; 11) Алексія Комаревича, 12) Петра Джугала, 13) Олену Штукалко, 14) Атанасія Юника, 15) Якова Пендзовського і 16) Сергія Федоровича по 4 роки; 17) Никанора Мандзюка, 18) Григора Антонюка, 19) Іляріона Климюка, 20) Василя Дишканта, 21) Сергія Мартіянова, 22) Теодора Вітковського, 23) Родіона Артищука й 24) П. Марчака по 3 роки; 25) Теофана Кравця, 26) Павла Вишневського, 27) Алексія Левчука, 28) Віктора Ваврищука, 29) Івана Левосюка, 30) Михайла Замкевича, 31) Івана Фіту, 32) Степана Борисюка й 33) Василя Третевича по 2 роки; 34) Теодора Скоповського на 1 рік вяжкої вязниці. Вісьмох підсудних увільнили від вини й кари. Всім засудженим вчислили слідчу вязницю. Щодо гострого виміру кари суд станув на становищі що майже всі підсудні інтелігенти.

— Стемплювання запальничок. Всі скарбові уряди будуть стемплювати до 1-го жовтня ц. р. запальнички. Оплата 1 золотий від кишеневої запальнички, 2 золоті від бюркової, а 5 зол. від золотої й срібної.

— Кревва хроніка. В Заліссі чортківського повіту затроївся грибами Іван Совяк та у дорозі до шпиталю помер. — В Яслі кинулася під потяг і згинула на місці 19-літня Гелена Айнзідлер. Причиною самогубства була нещаслива любов. —

— Пожежі. В Улицьку пов. Рава Руська грім ударив у хату Мик. Наконечного, наслідком чого згоріла хата, стайня, стирта соломи, рільниче приладдя і дві безроги. — На фільварку Бренгольців у Сновичі пов. Золочів повстала 24. серпня ц. р. підчас щеплення коней з громад Снович і Чижів пожежа, що знищила велику двірську стайню.

— Тиф у Чорткові. Як повідомляють із Чорткова, стверджено там три випадки тифу серед жидівського населення. Справою занялася санітарна влада.

— Трагічна смерть хірурга. У Перемишлі в загальному шпиталі секундар д-р Костецький підчас операції ропного запалення очеревної вколовся іглою в палець. До 48 годин кров затроїлася і після однотижневих терпінь д-р Костецький помер.

— Викопки на Волині. В районі сіл Конюшки, Косинець і Липа коло Дубна відкопано гроби, що походять з XI і XII століття. Є це правдоподібно останки половецьких войовників, що в тих часах воювали з українськими князями. Свідчать про це останки зброї та прикраси, знайдені у гробах. Крім того відкрили цвинтарище з епохи неоліту, а в ньому значну скількість кремяних знарядів і кераміки. Розкопки тревають дальше.

— Еміграційний ошуканець перед судом. Окружний суд у Катовицях розглядав голосну свого часу справу Андрія Манька, що був замішаний в кримінальну аферу, опісля втік до Франції, заложив там еміграційне бюро і допустився ріжних ошуканств на шкоду багатьох емігрантів із Галичини. Коли довідалася про це французька влада, він утік із Франції до Польщі, але на основі стежних листів його арештували в Катовицях. На розправі не переслухували свідків, бо всі свідки зложили зізнання шляхом реквізицій. Тільки деякі з них вернулись до Польщі решта перебуває ще у Франції. Обвинуваченого Манька привели на розправу під ескортою із слідчого арешту, в якому перебуває від року.

Скличуть сойм у передчасному речинці?

Кружляють поголоски, що у звязку зі справою охорони льокаторів мають скликати сойм у вчаснішому речинці. Розпорядок про обнижку комірного вигасає 30. листопада ц. р., а звичайна сесія сойму малаб зачатися щойно з кінцем листопада, а властиво 1. грудня. Тому соймову сесію малиб скликати скорше, щоб поладнала справи охорони льокаторів.

АМБАСАДОР ЛУКАСЕВИЧ — ВІЦЕМІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ?

АБЦ (орган ОНР) повідомляє, що амбасадор Польщі в Парижі Лукасевич буде іменований віцеміністром закордонних справ, а віцеміністр Шембек одержить дипльоматичне становище при Ватикані.

ПОЛК. СЛАВЕК У ПРЕЗ. МОСЦІЦЬКОГО.

Орган ОНР повідомляє, що президент Мосціцький підчас побуту в Юраті над морем приняв на кількагодинній авдієнції Валерія Славека. Була це перша авдієнція Славека від часу, як він уступив із уряду.

—o—

Далі арештують людовців.

Арештували професора університету та двох адвокатів.

У звязку з останніми подіями в Галичині арештували в Закопанім професора університету Станислава Кота, якого під ескортою перевезли до Кракова. В Тарнові арештували адвоката д-ра Станислава Хмеля та визначного діяча Стронництва Людового Володислава Вітека. Льокаль Стронництва Людового в Тарнові зревідували, опісля опечатали. У Ґрудзьондзі, в графічних заведеннях Кулерського, де друкується орган Стронництва Людового „Газета Грудзьондзка" і „Гонєц Надвіслянські" перевели ревізію, забрали багато матриць, відливів і частину накладу „Газети Грудзьондзкої".

—o—

П. Е. 37. Прийми лист і пересилку. Не смійся при відборі. Будеш вдячна, коли побачиш, який чудовий полиск надає обуві паста Ердаль. Отже очікую відповіди. Ч. Ж. 37. Її таємниця: Вжити якнайменше пасти Ердаль, але полірувати мягким сукном аж до лискучого лиску.
34/36

АРЕШТУВАЛИ СЕКРЕТАРЯ II. ІНТЕРНАЦІОНАЛУ.

РОТЕРДАМ, 1. 9. ПАТ. Секретаря II. Інтернаціоналу Фридриха Адлера арештували за перехід кордонів Голяндії з фальшивим пашпортом.

Торпеда на анґлійський контрторпедовець.

ЛЬОНДОН, 1. 9. ПАТ. Англійські офіційні кола потверджують вістку, що нині рано невідомий підводний човен заатакував британський контрторпедовець „Гевок" на Середземному Морі. Торпеда не поцілила контрторпедовця. Офіційні кола стримуються покищо від усяких коментарів аж доки слідство не устійнить, в яких умовинах відбувся напад і хто відповідає за нього. Новий напад викликав велике схвилювання в Льондоні. Запевняють, що англійський уряд видасть відповідні доручення, щоби припинити ці інциденти. Одночасно на цю тему відбуваються наради між британським і французьким урядом. Останній напад може лише підкреслити їх доцільність. На місце нападу виїхали з Ґібральтару контрторпедовці „Гіперіон" і „Гарді".

— Хотів відкрити тайну смерти. 16-літній Василь Стефанишин у Воскресинцях пов. Коломия хотів знати, як виглядає смерть. Тому пішов вечором, як старші бавилися зі своїм 12-літнім братом Іваном на недалеку леваду. Тут виліз на високе дерево, заложив собі посторонок на шию і скочив. Коли брат побачив, що Василь повис у повітрі і зачинає душитися, виліз також на дерево і перетяв посторонок. Висільник упав на землю і тяжко потовкся, так що його відвезли непритомного до коломийського шпиталю.

— Заміняні діти. До адміністраційної влади у Варшаві зголосився Яків Айзенберг і зложив письменне прохання змінити йому імя і прізвище на Авраам Рубін-Мондшайн. Одночасно зголосився Авраам Рубін-Мондшайн, просячи, щоби міг називатися Яків Айзенберг. Справа викликала загальне здивування. Показалося, що 36 літ тому в мешканні батька Айзенберга дві мами, Айзенбергова і Мондшайнова вродили одночасно двох синів. Підчас ритуального обряду через помилку обох хлопців заміняли, але на це ніхто не звернув уваги. Аж недавно виринуло підозріння, що щось тут не в порядку. А саме: молодий Айзенберг дуже подібний до старого Мондшайна, а зате молодий Мондшайн подібнісенький до старого Айзенберга. Переведено аналізу крови і показалося, що оба молоді жиди мусять змінити імена і прізвища, бо походять від інших батьків, ніж це записано їм у метриці.

— Громи в Болгарії. За статистикою болгарського міністерства рільництва в першій половині ц. р. у Болгарії 19 тисяч овець стало жертвою громів. В липні ц. р. один тільки грім, що вдарив біля монастиря Ріля, убив 865 овець. Одночасно згинуло від громів 49 людей. Болгарське міністерство рільництва видало тепер обіжник до селян і пастухів, щоби підчас бурі не ховалися з чередою на вершках гір, серед поодиноких дерев та в інших виставлених місцях.

— Совіти марнують релігійне мистецтво. Мистецький комітет при раді народніх комісарів СССР видав розпорядок, щоби в найближчому часі зібрати всі твори релігійного мистецтва з усіх російських музеїв. Частину тих творів мають продати за границею, але тільки до музеїв і приватних збірок.

— Катастрофа в англійському летунстві. В Кембридж зударилися два військові літаки, при чому один із них розлетівся в кусники і впав. Пільот згинув на місці. Число катастроф в англійському летунстві впродовж цього року побільшилось до 57, при чому 91 летунів утратило життя.

— Ріжні вістки. У бразилійській провінції Сан Павльо згоріли склади бавовни. Вогонь знищив 2.000 тон бавовни вартости 3 міліонів мільрейсів. — В Космені (стейт Індіяна) зударився автобус з приватним самоходом, при чому погибло 7 осіб а 35 є тяжко ранених.

Закладайте кружки і Філії „Відродження"!

З кіна.

Кіно „Атлянтік": „Велика любов Бетговена".

Як у літературі останнього десятиліття пішла мода на спомини та історично-біографічні романи з життя відомих постатей, так і фільма раз-у-раз звертається в погоні за сценаріями до історії життя великих людей. Після Наполеона, Марії Стюарт, Рембрандта, Шуберта, Лісга та багатьох інших — прийшла черга на Бетговена. Життя цього „великого самотника", трагедія його глухоти, його ґеніяльна індивідуальність можуть стати справді небуденним сюжетом для фільми чи драми. Абель Ґанс — автор одної з перших великих военних фільм, що обігла світ „Обвинувачую!" — намагається показати у своїй бетговенівській фільмі тільки одну сторінку життя великого творця: його любов до „безсмертної коханої", якою, як догадуються дослідники, була Юлія Ґвіккарді, та його відношення до другої жінки, яка грала велику ролю в його житті і творчости Тереси Брунсвік. У фільмі якої акція йде 20-кілька років, багато невясної

тей і неточностей. Незрозуміло, чому нпр. Бетговен творить жалібний марш „На смерть героя“ — із 3-ої симфонії (як відомо скінченої у р. 1804) у роках куди пізніших, бо кілька сцен передтим бачили ми у фільмі дату р. 1807, при якій подано закінчення Бетговеном 4-ої і 5-ої симфонії! Незрозуміло, чому Бетговен, якого грає найбільший французький актор Гаррі Бор, назверх майже ввесь час не старіється, себто не зміняється від 30-го до 50-го року життя. Врешті ніяк не можемо відгадати інтенції режисера, який обі жінки фільми — Юлію й Тересу — обсадив страшенно нецікавими акторками — нецікавими як акторки і жінки.

Польський перекладач текстів очевидно не мав поняття про те, що коли Бетговен говорить про „Вальс діяболік“ — річ іде про вальс Діябеллія — і тому ніхто мабуть не розуміє, що це за „диявольський“ вальс, як подає один напис. Хоча фільма може дуже розчарувати кожного, хто знає ближче життя та творчість Бетговена, то таки вона досить вірно передає цілий той настрій і трагічну атмосферу, в якій доводилося жити та вмирати великому музиці. Шкода, що перед фільмою з життя одного з найбільших геніїв світа у перерві чуємо тільки „шляґери“ замісць композиції Бетговена.

Відозви й комунікати.

ВАЖНЕ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ ДО АРҐЕНТИНИ.

Редакція часопису „Українське Слово“ в Буенос Айрес (Арґентина) звернулася до Головної Управи Рідної Школи з проханням подати до відома українського загалу, зокрема тих, що вибираються до Арґентини, таку інформацію:

Українське Т-во „Просвіта“ в Арґентині, як найстарше і визнане арґентинською владою, потрапило висвднати в останньому часі дозвіл у тутешнього уряду на вступ представника арґентинської „Просвіти“ до Еміграційного Уряду. Ціллю такого представника є зустрічати наших земляків, інформувати про місцеві обставини, протиділати жидівсько-комуністичним агентам, що вештаються біля еміграції, перестерігаючи перед ошуканцями і злодіями, що обманюють наших земляків і в міру змоги нести їм поміч.

Про корисности такого представництва не потребуємо багато розписуватися. Представником цим є адміністратор „Українського Слова“ п. **Ізидор Рибак**, що від 5. серпня ц. р. вже виконує свої завдання. Треба, щоб наші земляки, їдучи до Арґентини, знали, що тут жде їх своя людина, яка безінтересовно дасть їм пораду, а то й поможе.

Читачів часописів просимо повідомити про це інтересованих, що може не мали нагоди прочитати саме цього числа часопису.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Де їхати?

Цілий божий рік ні думки про це. Адже має міщух і без цього багато клопотів, а вакації так далеко, а в кишені так пусто, а час такий у місті дорогий... Щойно десь у половині травня зявляється думка і настирливо повертає, хоч ви її відганяєте як докучливу муху: Де їхати?

Хто має більше вибирається далі, хто менше — ближче, але всі кудись їдуть.

Це все про мужчин. Бо жінки зараз після вакацій снують пляни поїздки на другий рік.

Менш більш виглядають ці пляни так:

В вересні — Югославія, Італія, Норвеґія.

В жовтні: Румунія.

В листопаді: Гдиня плюс Данціґ і Цопот.

В січні: Заліщики плюс поїздка до Чернівець.

В березні: Заліщики без поїздок.

В квітні: десь у гори.

В червні: загалом десь, бо „слово даю, згину в тім проклятім місті“...

Кінчиться — в ліпшім випадку на Гребенові, в гіршім — на Гологорах, а звичайно — на Зашкові, чи Оброшині коло Львова („ліс не так дуже далеко, а купіль від біди також можлива!“).

Я цього року постановив ще в червні, що поїду до тітки на долах.

— Приїдь — казала раз. — Я тебе відгодую трохи, бо ви в тім Львові хіба нічого не їсьте, не спите і загалом... жиєте безпамятно.

— Приїду напевно, тіточко...

Постановивши вщасливити своєю особою рідну тітку, розділив я відповідно до цього свої вакаційні фонди: посплачував більш пекучі довги, забезпечив рідню і зацитькав на якийсь час власника камениці. Собі лишив на папіроси, преферанса, на вакаційний дарунок (більша табличка шоколяди „Фортуни Нової“) і... поїхав у Підлюте.

Поїхав — направду кажу правду — на два-три дні подивитися, побалакати зі знайомими, полюбуватися дикими горами і потім назад на доли, до тітки на відпочинок. Поїхав на два-три дні, а був цілий місяць. Нехай усі ті, яким моя безплатна особа доїла до живого будуть вибачні, бо нема на світі — навіть у Румунії — такого дешевого пансіону, щоб можна було в нім прожити цілий місяць за ті гроші, які я привіз із собою, а з другої сторони я вибачаю їм всі оці дощі, слоти і плюти, що ними вони частували мене щодня, все під вечір запевняючи:

— Завтра погода мурррована!

Мурувалась ця погода цілий місяць, а дощ шумів, а Лімниця ревіла. Навіть рови при гостинці замінялись на рвучкі потоки, а калабаня коло старої школи на озеро, а кладка через калабаню на сплав.

Всеж таки вимолив я собі бодай трохи сонця і воно тим більше буде памятне, тим краще в споминах. Треба багато-багато сірих днів у сірім Львові, щоб затерся слід того сонця в душі.

Так як багато-багато треба було пасти, щоб затерся слід болота на черевиках з цьогорічного серпня.

Галактіон Чіпка.

ДО ВСІХ П. Т. ВИДАВНИЦТВ, РЕДАКЦІЙ І АДМІНІСТРАЦІЙ У КРАЮ І ПОЗА КРАЄМ.

Усе, що вже написали і будуть іще писати в українській і чужих мовах про Крилос — Княжий Галич у звязку з розкопами д-ра Я. Пастернака, повинно найтися в українських загально-національних бібліотеках і музеях та зокрема теж і в будучому музею у самому Крилосі. Тим-то просимо всі П. Т. Видавництва, Редакції й Адміністрації: надсилати по одному примірникові тих часописів, журналів та окремих видань, де була чи ще буде хочби найменша згадка про Крилос, між іншим теж і на адресу: **Дмитро Герчанівський**, управитель митрополичих дібр у **Крилосі, п. Галич.**

Всі краєві й позакраєві часописи просимо цей заклик передрукувати.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

PION, tygodnik literacko-społeczny. Warszawa. R. V. Nr. 32, 33, 34.

WOJSKOWY PRZEGLĄD SPÓŁDZIELCZY „SPOŁEM“. Warszawa. R. XVI. Nr. 8.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Lwów. R. XI. Nr. VII—VIII.

RUCH SŁOWIAŃSKI. Lwów. S. II. R. II. Nr. 7.

ZEITSCHRIFT FÜR GEOPOLITIK. XIV. Jahrgang. Heft 7.

PROMETHEE. Nr. 127, Nr. 128—129. Paris 1937.

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ГВОЗДЕЦЬ:
2. IX. Муж двох жінок.
3. IX. Шаріка.

КОЛОМИЯ:
4. IX. Ніч під Івана Купала
5. IX. Шаріка.
6. IX. Інваліди.
7. IX. Дівча з Маслосоюзу.

Білети можна вже набувати в Учит. Спілці.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ДОЛИНА:
2. IX. Подружий мечч.
3. IX. Маруся Богуславка

ВИГОДА:
4. IX. Хмара.
5. IX. Жайворонок
6. IX. Вія.
7. IX. Гейша.

ВЕЛДІЖ:
8. IX. Хмара.
9. IX. Воскресення
10. IX. Маруся Богуславка.

ЖУРАВНО:
11. IX. Ніч під Івана Купала.

Театр перед виїздом на Лемківщину загостить до Львова з народнім репертуаром.

Український Молодий Театр „Заграва“

КОСІВ:
2. IX. Тарас Шевченко.
3. IX. Муравлі.

Великий Театр:

Четвер, 2. IX, год. 8. веч. „Король волоцюг“ музична комедія.

Пятниця, 3. IX. год. 8. веч. „Король волоцюг“ музична комедія.

Субота 4. IX. год. 8. веч. „Король волоцюг“ музична комедія.

КІНА.

АПОЛЬО: „Бурґтеатр“.
АТЛЯНТИК: „Велике Бетовенове кохання“.
ВАНДА: „Роз-Марі“, „Соната“.
ҐРАЖИНА: „Ординат Міхоровський“
ЕВРОПА: „Романтичний мільонер“.
КАСІНО: „Герої моря“.
КОПЕРНИК: „Підводний човен“.
МАРУСЕНЬКА: „Приречення“.
МЕТРО: „Запькована“, „Останній погании“.
МІРАЖ: нечинне.
МУЗА: „Пані міністер танцює“.
ПАЛЯС: „Наречена з припадку“.
ПАН: нечинне.
РАЙ: „Останній акорд“ із Ліль Даговер.
СВІТ: „Буде краще“ з Тоньком і Щепком та ревія.
СТИЛЕВЕ: „В тіни самітної сосни“ ревія.
ТОН: „Непереможний Робінзон Крузо“
УТІХА: „Анна Кареніна“ і ревія „Любовні маневри“.
ХИМЕРА: „Баркароля“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Білгород — Букарешт“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 2. вересня 1937.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 14.15, 15.00 Розр. музика, 17.00 Романтичні фантазії, форт., клярнет. 19.15 Камеральні твори Бетовена, 20.10, 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 18.20 Нар. пісні, 20.00, 21.00 Скр., форт., 21.30 Спів. рецітал, 22.15 Нар. музика; БУДАПЕШТ 13.30 Концерт балалайк. орх., 17.00 Спів, 18.00 Циг. музика, 19.30 Віол. рецітал Шенти Бенеша, 22.25 23.00 Концерт військ. орх.; ВІДЕНЬ 12.00, 13.10 Розр. концерт, 15.15 Для дітей, 17.30 Голяндські нар. пісні, 18.20 Індійська й европейська музика. гутірка з муз. ілюстр., 21.00 „Вінервальд“ вес. муз. авд.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Оперетові мельодії, 18.00 Соната на скр. і форт., Т. Гавсмана, 21.15 Настроєва муз. авд., КОШИЦІ 13.30, 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт. 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Льогенґрін“ оп. Р. Ваґнера; МІНХЕН 8.30, 9.00 Веселий муз. поранок, 10.00 Нар. пісні, 18.00 Н городі орхідей, настроєві муз. образки. у вик. солістів, 20.10, 21.00 Вечір оперетових мельодій; ПРАГА 16.50 Секстет а-дур Дворжака, 20.00 Орх. концерт; РАДІО ПАРІ 12.30 Орх. концерт, 13.15, 15.45, 19.30 Спів, 16.00 Рецитації, 16.45, 18.00 Театр Уяви, 19.15 Форт., 19.45 Клявесинові твори, 21.00, 22.00 „Трістан і Ізольда“ оп. Р. Ваґнера; РИМ 17.15 Бразил.-італ. концерт із Ріо де Джанейро, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Карльо Гоцці“ комедія.

Шкіряні каганці

і ремінці для псів в найліпшім ґатунку, кожна величина по зол. 1.40, линви по 60 сот., гарапи по 1.50 — продає Робітня Римарсько-Ґалянтерійна Н. БАРЕР, Львів, Сикстуська 2, побіч фірми „Салямандра". 519 23-?

Пятниця, 3. вересня 1937.

БЕРЛІН 11.15 Веселі мельодії, квінтет, 17.00 Веселі дуети, розр. музика, 19.15 Концерт оп. музики, 21.00 Розр. муз., БІЛГОРОД 18.50, 19.00 Нар. пісні, 19.50, 20.00 Спів. рецітаь, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт циг. орх., 13.30 Вок. концерт. 14.00 Форт., 20.30 Циг. музика, 21.30, 22.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 15.40 Для жінок, 17.20 Форт. квартет Р. Катціга, 18.20 Швайцарські поезії, 19.25 Поворот зі села, вес. муз. авд., 20.00, 21.00 „Камінь під каменем" драма Судермана, 22.20 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Дитячі пісні, 18.15 Давні танки і пісні, у супр. лютні та квартету альтівок. 22.30 Розр. і танк. музика, МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.00, 21.00 Розр. музика, 22.15 концерт хору. МІНХЕН 8.30, 9.00 Весела музика, 16.00, 18.00 Веселий концерт солістів, 19.00, 20.00 Концерт, форт. окр., ПРАГА 14.00 Від Штравса до Беляцького, гутірка з муз. ілюстр., РАДІО ПАРІ 12.00, 12.30, 13.45 Концерт, 13.15, 17.30 Спів, 14.30, 15.00 Театр Улиц. 16.00 Камер. музика, 17.00 Казки, 18.00 Для жінок, 19.00, 19.30 Форт., 21.00, 22.00, 23.00 „Аріядна в Наксос" оп. Р. Штравса, РИМ 17.45 Квінтет на смички і форт., 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Сантарелла" оп. Герве.

ПАНЧОХИ

спеціяльно тонкі зол. 3.50
практичні 1.85
625 **„ДІМ ВОЛІЧКИ"** 16-?
Львів, Сикстуська 2 (побіч брами)

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 2. вересня 1937.

6.15 Ранішня пісня; 6.18 Руханка; 6.38 Музика з гр. пл.; 7.00 Ранішній денник; 7.10 Музика з гр. пл.; 11.57 Сигнал часу; 12.03 Полудневий денник; 12.15 Про глибоке орання; 12.25 Орх. концерт; 13.55 Легка музика з гр. пл.; 14.50 Спортовий порадник; 14.55 Львівська біржа; 15.00 Наші пісенькарі, з гр. пл.; 15.35 Львівські біжучі вістки; 15.45 Господарські вістки; 16.00 На сідельці мотоцикля; 16.15 Бетовенова VIII. Симфонія, гр. пл.; 16.40 Лекція про добре співжиття; 16.55 Нар. капеля; 17.50 Спортовий порадник; 18.00 Передучорашній Львів; 18.10 Ерлянів хор, гр. пл.; 18.30 Листи та програми; 18.40 Програма на завтра; 18.45 Спортові вістки; 18.50 Актуальна гутірка; 19.00 Театр Улиц: „Світанок, день і ніч" Дарія Никодемія; 19.40 Актуальна гутірка; 19.50 Спортові вістки; 20.00 Нар. музика; у перерві коло год. 20.45 Вечірній денник, Хліборобські вістки; 21.45 „Будні пп. Ковальських"; 22.00 Спів, рецітаь Паольо Чівіли; у перервах музика з гр. пл.; 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольог. комунікат; 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Пятниця, 3. вересня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник. 7.10 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Нар. пісня, з гр. пл., 12.20 Комунікат льв. Хліборобської Палати, 12.25 Сальонова орхестра, 13.55 Ваґнер і Верді, з гр. пл.; у перерві з год. 14.03 Гутірка союзів ККО, 14.35 Трохи пісні, трохи слова, скринька для дітей. 14.55 Львівська біржа, 15.00 Россіні, з гр. пл., 15.35 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Гутірка з хорими, 16.15 концерт солістів: спів, віол., форт., 16.45 Літаком до Палестини, 17.00 Концерт фільг. орх., 17.50 Мандрівка цінька, 18.00 Туристичний інформатор, 18.05 Орх. Марка Вебера, гр. пл., 18.30 Гутірка про моди, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Камер. концерт: форт., обой, фагот, 19.25 Італійські пісеньки у вик. Я. Волінського, тенор у супр. форт., 19.50 Спортові вістки, 20.00 Розр. концерт; у перерві в год. 20.45 Вечірній денник, актуальна гутірка, 21.45 „Будні пп. Ковальських", 22.00 Скринька, 22.30 Настроєві пісні у вик. сольов.-вок. квартету, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

ГЛИНЯНСЬКІ КИЛИМИ

Ґобеліни, завіски, обруси найкращі і найліпшої якости поручає фабричний склад

Ст. Ґалан Львів, вул. Сикстуська ч. 20 (Народна Гостинниця)

Ціни фабричні. Приймаємо облігації Нар. Позички та інші вартостеві державні папері. Власні крамниці у всіх великих містах 5—6

БІРЖА.

Гроші.

Львів, дня 1. вересня 1937.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·48, 86·05, Доляри американські 5.29·50, 5.27·00, доляри канад. 5.29·00—5.26·50, Фльорени гол. 292·09—290·72, Франки фр. 19·87—19·75, Франки швайцарські 121·90—121·10, Фунти англ. 26·38—26·22, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·80—17·00, Кор. дан. 117·74—116·90, Кор. норв. 132·58—131·60, Корони шв. 135·98—135·00, Ліри італ. 23·80—23·10, Марки фінлянд. 11·66—11·20, Марки нім. 132·00 — 127·00, Шилінги австр. 99·50—97·00, Тель Авів 26·25—25·95, Марки нім. срібні 142·00 — 136·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 56·75, 55·75, пов. інв. 1 ем. 69·00, серія 68·30 2 ем. 82·25, серія 82·25, конверс. 61·88, 62·00, 4 пр. дол. 35·00, 38·50, консол. 58·25, 58·50, 58·00 58·25, дві ост. дрібні.

Папери.

Банк Польський 104·75 Цукор 34·25 Вуголь 24·50, Лільпоп 51·25. 52·00, Островець 26·50, Стараховичі 32·50.
Тенденція сильніша.

Звідомлення зі збіжевого ринку.

Мука пшен I. 0-30%	47·50—48·00
Мука пшен. I. 0-50%	45·50—46·00
Мука пшен. I. 0-65 %	43·50—44·00
Мука пшен. II. 30-65%	39·50—40·00
Мука пшен. II. 50-65%	36·00—36·50
Мука пшен. III. 65-70%	28·00—28·50
Висівки житні	13·75—14·00
Висівки пшеничні грубі	15·00—15·25
Висівки пшеничні середні	14·00—14·25
Висівки пшеничні міялкі	15·75—16·00

Інші курси незмінені.

ЦЕНТРОСОЮЗ-ЛЬВІВ.

Львів, 31. серпня 1937.

Звідомлення зі збіжевого ринку.

Ціни Центросоюзу, Львів, за 100 кг. льоко вагон стація заладовання.

Пшениця одн.	28·50—29·50
Пшениця зб.	28·00—29·00
Жито зб.	21·40—22·40
Ячмінь пашн.	15·75—16·75
Ячмінь 640	16·75—17·75
Ячмінь 680	17·75—18·75
Овес легко задош.	16·50—17·50
„ незадош.	18·00—19·00
Кукурудза жовта	25·00—25·50
Кукурудза червона	26·00—26·50
Ріпак	57·00—58·00
Вика темна нов. збору	18·00—19·00
Вика сіра	17·00—18·00
Насіння льону	45·00—46·00
Гречка	21·00—22·00

Гречка подешевіла. Ціни інших продуктів незмінені. Тенденція вдержана.

ЦЕНТРОСОЮЗ

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 1. вересня.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 3·00 зол.
молоко . . 15—16 сот.
яйця . . . . 3·70 зол.

Тенденція на масло і молоко звишкова, на яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Однорічну приватну жіночу школу купецької підготови II ступня для абсольвенток гімназії давнього типу відкриває на основі дозволу Міністерства В. і П. О. з початком шкільного року 1937-38 **Товариство „Український Інститут для дівчат" у Перемишлі.** Вписи приймає Дирекція школи до 7. вересня ц. р. при вул. Татарській ч. 4. До школи заангажовано першорядні фахові сили. При школі є зразково уладжений інтернат. 1501 4—5

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

МЕШКАННЯ

ДВА ПОКОЇ, передпокій, кухня, повний комфорт. Один покій, передпокій, кухня, комфорт — уже вільні на поверсі, до полудня **Остроленцка 17** ріг Потоцького, напроти церкви і школи СС. Василіянок. 1549 1—8

ТРИКІМНАТНЕ, сонячне, фронтове, комфортове мешкання зараз до винайму. Театинська 3. 1548

СТУДЕНТЦІ або урядничці винайму окрему, умебльовану кімнату. Інформації в Адміністрації „Діла". 1—8

ПРИЙМУ на станцію 2 учениці. Фортепіян дома. Кохановського 15а І. п. на право. 2—3

КІМНАТА сонячна, гарна, з урядженням до винайму Байки 26/12. 1526 2-3

УРЯДНИЧА родина прийме двох учнів на станцію з цілим утриманням (60 зол.). Поміч у науці. Жулінського 1/І. п. д. 3. 1525 3—3

ПРИЙМУ учениці на мешкання, близько головної гімназії і СС. Василіянок, Мирослава Морозова, Львів, Ходоровського 11, II. 1529 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ШУКАЮ праці, учителька до дітей, виховниця, можу теж занятися домашнім господарством. Я скінчила ґімназію, школу господарсько-рільничу, курс сільсько-господарських інструкторок у Львові та курс провідниць „дитячих садків" у Львові. Крім цього маю 4-літну практику в „дитячому садку". Відповідь прошу слати на адр.: для Марійки, постерестанте почта: Ланчин, село Добротів.

АБСОЛЬВЕНТКА семінарії шукає лекцій у Львові або на провінції. „Діло" під „Скромна". 1552 1—2

НАУКА

В ТОВМАЧІ з днем 1. жовтня ц. р. почнеться тримісячний курс диригентів. У програмі: музикольоґія на дутих і смичкових інструментах, кооперація, диківство, наука культурно-освітніх діляноc. Зголошення до 20. вересня ц. р. з маркою на відповідь. Проф. Білецький, Тлумач, Шашкевича 2. 1550 1—3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ПАННА пристійна, 32 роки, дипльом, придане, шукає характерного мужчину на відповідному становищі, що бажає спокійного родинного життя. Ціль подружжя. Дискреція. Не анонім. Перемишль, посте-рестанте, „Доля". 1551 1-1

ОДРУЖИТЬСЯ молодий, небридкий торговельник — освіта, майно 100.000 зол. — з панною чесною, інтелігентною, небридкою. Придане від 10.000 зол., забезпечене в підприємстві. Зголошення Адм. „Діла": „Поважно". 1538 2—2

АНТИКВАРНІ

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ нові, вживані, найдешевше в Антикварні „МІЛЬ КНИЖКОВИЯ". Львів, Баторія 6. Купно — продаж — заміна. 1524 2—5

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО!"

РІЖНІ

УЧНІ! 7-100

Зближається початок шкільного року.

Все шкільне приладдя купуєте **тільки** у фірмі

ПЕРЕРОБЛЯЮ перини на ковдри духові: **Романова**, Ґродзіцьких 4, біля Ринку. 1465 1—5

РОБОЧІ УБРАННЯ І ПЛАЩІ найдешевше джерело Виробня „ПАЛЮМ", Львів, Гетьманська 22, побіч Музею. 1120 12-?

ДИКТИ, ФОРНІРИ найдешевше джерело закупу **М. Гаммер і СИН Львів, Зьрудляна 3. тел. 271-14.** 1406 11-15

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна, фісгармонії знамениті, гарантовані — дешево продає, міняє **Ганак, Пілсудського 21, І. пов.** 1456 6—20

ОГОЛОШЕННЯ.

ВПИСИ

на однорічний, новітній курс крою і шиття, а також домашнього господарства з правом видавати свідоцтва і управненням фахової освіти через три роки аж до визволення. Також приймає на тримісячний практичний курс крою, шиття, шиття білля, також всі роботи з ділянки жіночих одягів.

З провінції приймає з цілим утриманням і з наукою за зол. 90.

Інформації дає

Марія Пісарська

Львів, Сташіца 8. II. пов.

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самоходове перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і усіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої доставки. 1428 6—40

КІР

Львів, Уейського 6
Тел. 280-88
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

Християнська харчівня

„ГАЛЬКА"

поручає дешево вибагливі **сніданя, обіди, вечері**

Львів, вул. Пекарська ч. 1 ц.
1390 Тел. 291-00. 11—15

БРИТВИ

найліпші, ґарантовані. світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ, Сикстуська ч. 7, Коперника ч. 15 а

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.